

2026 m. gegužė PRAKTIKOS APŽVALGA

Teisėkūra

3

Rinkimai

4

Socialinė apsauga

7

Užsieniečių teisinė padėtis

7

Mokesčiai

9

Žemės teisiniai santykiai

11

Statyba

12

Nuosavybės teisių atkūrimas

13

Žalos atlyginimas

15

Valstybės tarnyba

16

Mokslas ir švietimas

18

Nacionalinė ir Europos Sąjungos parama

19

Teisė kreiptis į teismą

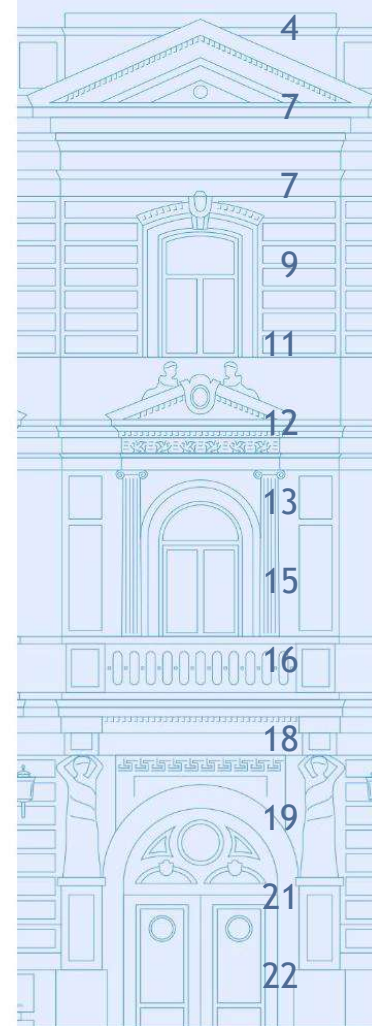
21

Teismo nuobaudos

22

Bylinėjimosi išlaidos

24

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MAĮ	Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPI	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VšĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Teisėkūra

Dėl elektroninių dokumentų teikimo teismams tvarkos teisėtumo

Byloje tirta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1R-332 patvirtinto Procesinių dokumentų pateikimo teismui ir jų įteikimo asmenims elektroninių ryšių priemonėmis tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 3 punkto (teisingumo ministro 2024 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. 1R-120 redakcija), kiek juo yra ribojama asmenų galimybė procesinius dokumentus, kuriais inicijuojamas bylos nagrinėjimas teisme, elektroninių ryšių priemonėmis teismui pateikti naudojant Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą (toliau – E. pristatymo sistema), atitiktis Teisėkūros pagrindų įstatymo (2012 m. rugsėjo 18 d. įstatymo Nr. XI-2220 redakcija) 3 straipsnio 2 dalies 2 punktui ir konstituciniam proporcingumo principui.

Tvarkos aprašo 3 punktas įtvirtina, kad procesiniai dokumentai, kuriais inicijuojamas bylos nagrinėjimas teisme, elektroninių ryšių priemonėmis teismui pateikiami naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) Viešųjų elektroninių paslaugų posistemi (toliau – VEP posistemi), o procesiniai dokumentai, susiję su konkrečios iškeltos bylos nagrinėjimu, teismui gali būti pateikiami per LITEKO VEP posistemį arba E. pristatymo sistemą, išskyrus šio aprašo 8–9¹ punktuose nurodytus atvejus. Apžvelgiamoje norminėje administracinėje byloje atliktas nurodytos nuostatos teisėtumo tyrimas neapėmė klausimų, susijusių su minėtų procesinių dokumentų teikimu teismui administracinių nusižengimų bei baudžiamosiose bylose.

Iš Tvarkos aprašą patvirtinusio teisingumo ministro 2012 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. 1R-332 (toliau – Įsakymas) preambulės (teisingumo ministro 2020 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. 1R-10 redakcija) matyti, kad jo priėmimo pagrindai, be kita ko, yra CPK 175¹ straipsnis, ABTĮ 24 straipsnio 1 dalis bei Teismų įstatymo 37¹ straipsnio 3 dalis (2011 m. birželio 21 d. įstatymo Nr. XI-1482 redakcija). Įvertinusi nurodytų ir kitų bylai aktualių aukštesnės galios teisės aktų nuostatų turinį, išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad jomis įtvirtinama *inter alia* (be kita ko) proceso dalyvių teisė visus procesinius dokumentus ir su teismo procesu susijusią informaciją bendrosios kompetencijos ir administraciniams teismams teikti elektroninės formos, naudojant elektroninių ryšių priemones, taip pat pavedama teisingumo ministrui nustatyti šios asmenų teisės įgyvendinimo (realizavimo) tvarką (detalizuoti procesinius (procedūrinius) šios teisės įgyvendinimo aspektus). Be to, įstatymų leidėjas aiškiai nustatė, kad tik teisingumo ministro nustatyta tvarka teismui elektroninių ryšių priemonėmis pateikti (elektroninės formos) procesiniai dokumentai laikomi pasirašytais *inter alia* atitinkamų CPK ir ABTĮ nuostatų taikymo tikslais, t. y. ribojimas proceso dalyviams ir kitiems asmenims procesinius dokumentus elektroninių ryšių priemonėmis teismui teikti ne teisingumo ministro nustatyta tvarka yra įtvirtintas būtent įstatyme.

Išplėstinė teisėjų kolegija nenustatė jokie objektyvaus pagrindo kvestionuoti, kad aptariamas įstatymų leidėjo pavedimas teisingumo ministrui nustatyti procesinių dokumentų padavimo elektroninių ryšių priemonėmis tvarką *inter alia* apima ir pavedimą nustatyti, kokiomis konkrečiomis priemonėmis bei būdais šie dokumentai turi (gali) būti teikiami teismams. Iš tiesų nuolatinė ir dinamiška informacinių technologijų, įskaitant elektroninių ryšių priemones ir paslaugas, raida, plėtra ir kaita bei to nulemta didelė informacijos mainų būdų (priemonių) įvairovė savaime implikuoja poreikį aiškiai ir konkrečiai apibrėžti (įvardyti) procesinių dokumentų teikimo naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis būdus, ypač atsižvelgiant į tai, jog aptariamos proceso dalyvių teisės įgyvendinimas yra neatsiejamas nuo pačių teismų naudojamų informacinių technologijų priemonių. Būtent aiškos procesinių dokumentų teikimo teismams naudojant elektroninių ryšių priemones tvarkos nustatymas, be kita ko, konkrečiai nurodant naudotinas priemones ir būdus, yra esminė prielaida (sąlyga) aptariamai proceso dalyvių ir kitų asmenų teisei tinkamai (realiai) realizuoti (įgyvendinti).

Teisingumo ministras iš esmės yra laisvas parinkti (nustatyti) vieną ar kelias konkrečias priemones (būdus), kuriomis naudojantis proceso dalyviai ar kiti asmenys gali teikti elektroninės formos procesinius dokumentus teismams, su sąlyga, kad, be kita ko, yra paisoma bendrųjų teisėkūrai keliamų reikalavimų, taip pat užtikrinami proceso (teisenos) taisyklių nulemti (specifiniai) reikalavimai, įskaitant reikalavimą tinkamai identifikuoti procesinį dokumentą elektroninių ryšių priemonėmis teikiantį asmenį. Aptariama teisingumo ministro diskrecija nėra ribojama ir reikalavimu užtikrinti asmenų teisę procesinius dokumentus teismui teikti visomis priemonėmis (būdais), kurias naudojant tokį dokumentą teikiančio asmens tapatybė yra ar gali būti nustatoma minėtoje Teismų įstatymo nuostatoje (eksplicitiškai) minimais būdais. Tai, be kita ko, patvirtina, kad aptariamas pavedimas teisingumo ministrui apibrėžti Teismų įstatymo 37¹ straipsnio 3 dalyje numatytos asmenų teisės įgyvendinimo tvarką yra grindžiamas specialiųjų žinių poreikiu, specialia kompetencija.

Šiame kontekste pažymėta, jog kartu aiškinant Teismų įstatymo 37¹ straipsnio 3 dalies pirmą ir antrą sakinius matyti, kad įstatymų leidėjas kaip vieną iš alternatyvų yra atskirai išskyręs (numatęs) procesinių dokumentų teikimą naudojantis teismų informacine sistema (LITEKO). Tačiau tai nereiškia, kad šis teisėkūros subjektas Teismų įstatymo ir (ar) kitų proceso įstatymų nuostatomis yra įpareigotas numatyti kitus (alternatyvius teismų informacinei sistemai) procesinių dokumentų civilinėse ir (ar) administracinėse bylose teikimo teismams naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis būdus. Su E. pristatymo sistema susijusius teisinius santykius reglamentuojančios teisės aktų nuostatos nenustato jokios teismų pareigos procesinius, t. y. su teismų atliekamu teisingumo vykdymu susijusius, dokumentus gauti (priimti) naudojantis šia valstybės informacine sistema.

Be to, nėra jokio objektyvaus pagrindo vertinti, kad VEP posistemis (toks procesinių dokumentų teikimo teismams būdas) nėra tinkamas ir (ar) pakankamas Teismų įstatymo 37¹ straipsnio 3 dalyje įtvirtintai proceso dalyvių ir kitų asmenų teisei procesinius dokumentus teismui teikti naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis įgyvendinti. VEP posistemio funkcionalumas bei veikimą ir naudojimąsi šia sistema reglamentuojančios nuostatos neleidžia konstatuoti, jog tikrinamas reikalavimas nepagrįstai ir neproporcingai apsunkintų asmens teisę kreiptis į teismą naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Teismų informacinės sistemos (LITEKO) dalimi esantis VEP posistemis, kuris, skirtingai nei E. pristatymo sistema, sukurtas ir naudojamas su bylos nagrinėjimu teismuose susijusioms proceso dalyvių ir kitų asmenų (procesinėms) teisėms įgyvendinti ir pareigoms vykdyti, yra plačiai naudojamas, be kita ko, teikiant procesinius dokumentus, kuriais siekiama inicijuoti bylos nagrinėjimą teismuose.

Nurodytomis aplinkybėmis byloje konstatuota, kad Tvarkos aprašo 3 punktas (teisingumo ministro 2024 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. 1R-120 redakcija), kiek juo yra ribojama (nenumatyta) asmenų galimybė procesinius dokumentus, kuriais inicijuojamas bylos nagrinėjimas teisme, elektroninių ryšių priemonėmis teismui pateikti naudojant E. pristatymo sistemą, neprieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punktui ir konstituciniam proporcingumo principui.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. gegužės 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. ei-8-662/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00006-2026-4

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Rinkimai

Dėl reikalavimo įregistruoti iniciatyvinę referendumo grupę

Dėl referendumo iniciatyvos prašymo formos ir pasirašymo

Dėl referendumo iniciatyvos prašymo trūkumų nustatymo procedūros Vyriausiojoje rinkimų komisijoje

Byloje nagrinėtas ginčas, be kita ko, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) rašto, kuriuo pareiškėjams pakartotinai nustatytas terminas prašymo paskelbti patariamąjį referendumą trūkumams pašalinti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjai kreipėsi į VRK su prašymu paskelbti patariamąjį referendumą dėl naujo karinio poligono steigimo Lietuvos Respublikoje su klausimu, kartu atskiruose lapuose pateikdami keliasdešimties asmenų pavardes, gimimo datas ir parašus. VRK nurodė, kad pareiškėjų prašymas neatitinka Referendumo konstitucinio įstatymo reikalavimų – pareiškėjai nepateikė prašymo įregistruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę ir nėra galimybės nustatyti, ar šios grupės nariai pasirašė dėl pateikto prašymo turinio, nes parašai pateikti ant atskiro lapo, todėl grąžino prašymą trūkumams pašalinti. Šalinant nurodytus trūkumus, VRK pateikti keturi atskiri prašymai dėl patariamąjo referendumo paskelbimo su grupės narių parašais. Įvertinusi naujai pateiktus dokumentus, VRK byloje ginčytu raštu pareiškėjams nurodė, kad referendumo klausimas gali būti nagrinėjamas tik per įregistruotą grupę, todėl pirmiausia turi būti pateiktas aiškus prašymas įregistruoti grupę; prašymas turi būti pateiktas kaip vientisas dokumentas, kuriame būtų nurodyta visa grupės sudėtis ir kuris būtų pasirašytas visų grupės narių; be to, iš prašymo turi aiškiai matytis parašų susiejimas su konkrečiu prašymo tekstu. Dėl nurodytų priežasčių prašymas buvo pakartotinai grąžintas pareiškėjams trūkumams pašalinti.

Pareiškėjai ginčyto VRK rašto pagrįstumą ir teisėtumą kvestionavo trimis aspektais: 1) reikalavimas pareiškėjams prašyti įregistruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę yra formalaus pobūdžio ir negali būti kliūtis nagrinėti jų kreipimąsi dėl referendumo paskelbimo; 2) reikalavimas pateikti vientisą dokumentą

(prašymą) dėl referendumo paskelbimo, kuriame būtų nurodyta visa grupės sudėtis ir kuris būtų pasirašytas visų grupės narių, yra nepagrįstas; 3) ginčo raštas turėjo būti priimtas kolegialiai VRK posėdyje.

LVAT pažymėjo, jog referendumu sprendžiami svarbiausi Valstybės ir Tautos gyvenimo klausimai, todėl visos tokių klausimų sprendimo procedūros, pradedant referendumo inicijavimu ir baigiant rezultato paskelbimu, turi būti atliekamos preciziškai laikantis teisės aktų reikalavimų. Piliečių referendumo iniciatyvinės grupės registravimo procedūra yra aiškiai reglamentuojama Referendųo konstituciniame įstatyme (toliau – RKĮ), o jos laikymasis yra būtina sąlyga teisėtai įgyvendinti piliečių teisę inicijuoti referendumą. Būtent įregistruota iniciatyvinė grupė yra subjektas, turintis teisę veikti piliečių vardu, organizuoti parašų rinkimą, teikti dokumentus ir inicijuoti tolesnius procedūrinius veiksmus. Tokios grupės registravimo procedūra nėra savitiksli – ji užtikrina, kad referendumo iniciatyva būtų vykdoma laikantis teisėtumo, skaidrumo ir atsakomybės principų, leidžiant, be kita ko, identifikuoti konkretų subjektą, atsakingą už inicijuojamus veiksmus. Todėl tiek prašymo įregistruoti iniciatyvinę grupę pateikimas, tiek iniciatyvinės grupės įregistravimas nėra formalus ar techninis veiksmas, o būtina procedūrinė prielaida referendumui inicijuoti.

Byloje taip pat atkreiptas dėmesys, kad reikalavimas pateikti grupės narių parašus tame pačiame dokumente, kuriame išdėstytas prašymo turinys, yra iš esmės įtvirtintas RKĮ 11 straipsnio 2 dalyje¹. Be to, ši reikalavimą aiškinant kartu su visų iniciatyvinės grupės narių pareiga atvykti į VRK posėdį bei patvirtinti reiškiamą iniciatyvą paskelbti referendumą, darytina išvada, kad VRK teikiamas prašymas (neapribojant jo formos ar lapų skaičiaus) turi būti toks, iš kurio aiškiai matytųsi referendumui siūlomo sprendimo tekstas, grupės koordinatoriai bei jų kontaktai ir visi grupės nariai, jų duomenys bei parašai. Teikiant prašymą, išdėstytą keliuose lapuose ar tais atvejais, kai dalis grupės narių parašų yra ant popierinio prašymo, o dalis grupės narių pasirašo elektroninį prašymo variantą elektroniniu parašu, turi būti [pateikti] savo prasme ir turiniu identiški prašymo tekstai bei užtikrinta, kad grupės narių parašai būtų susieti su konkrečiu siūlomo referendumo klausimo tekstu. Įstatymas leidžia teikti prašymą bei jį pasirašyti tiek popieriniu, tiek elektroniniu būdu, todėl būtų nelogiška ir neteisinga reikalauti, jog visais atvejais būtų teikiamas tik popierinis arba tik skaitmeninis prašymas. VRK gali būti teikiamas ir keli dokumentus – popierinį ir elektroninį – sudarantis prašymas, tačiau šių dokumentų turinys turėtų būti identiškas, be to, turi būti užtikrinta galimybė įsitikinti, kad grupės narių parašai susieti su tuo pačiu referendumui siūlomo sprendimo tekstu. Pareiškėjų VRK pateikti dokumentai tik iš dalies atitiko įstatymo reikalavimus, todėl VRK ginčo raštu pagrįstai nusprendė, jog šiuo atveju negalima laikyti, kad buvo tinkamai įgyvendinta piliečių teisė inicijuoti referendumą.

Vadovaudamasis VRK 2022 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. Sp-71 patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos veiklos reglamentu (toliau – Reglamentas), LVAT taip pat pabrėžė, jog byloje ginčytas raštas nėra VRK sprendimas, kuriuo būtų iš esmės išspręstas piliečių referendumo iniciatyvinės grupės registravimo ar tolesnių referendumo rengimo procedūrų klausimas, kurį RKĮ paveda spręsti VRK. Tai yra procedūrinio pobūdžio aktas, t. y. raštas dėl einamųjų klausimų – prašymo trūkumų šalinimo, kuriuo pareiškėjai informuojami apie jų VRK pateikto prašymo trūkumus ir suteikiama galimybė pašalinti nustatytus trūkumus. Tokio pobūdžio veiksmai, nustatant dokumento trūkumus, yra neatsiejama administracinės procedūros dalis ir skirta užtikrinti, kad galutinis sprendimas būtų priimtas turint visą reikiamą informaciją ir laikantis įstatymo reikalavimų, todėl tokio pobūdžio raštai (raštai dėl trūkumų šalinimo) nepriskirtini prie VRK sprendimų, kurie pagal savo pobūdį turi būti priimami kolegialiai VRK posėdyje, ką iš esmės patvirtina ir Reglamento 39 punktas.

LVAT atmetė pareiškėjų skundą.

2026 m. gegužės 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-13-552/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00028-2026-8

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

¹ <...> Prašymą įregistruoti grupę ir referendumui siūlomo sprendimo tekstą pasirašo visi grupės nariai ir atvykę į Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdį, kuriame sprendžiamas grupės įregistravimo klausimas, patvirtina reiškiamą iniciatyvą paskelbti referendumą.

Dėl abstraktaus Vyriausiosios rinkimų komisijos aiškinimo, kas laikytina referendumo agitacija, apskundimo

Pareiškėjai kreipėsi į teismą, prašydami panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) raštą, kuriuo buvo atsakyta į referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriaus prašymą pateikti išaiškinimą dėl referendumo agitacijos.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjai prašė pateikti išaiškinimą pagal hipotetinę situaciją, kuri dar nėra susiklosčiusi – dėl to, ar piliečių referendumo iniciatyvinės grupės, žiniasklaidos ir kitų trečiųjų asmenų skelbiama informacija apie įregistruotą referendumo iniciatyvą bei pasirašymo galimybes bus pripažinta referendumo agitacija. Byloje ginčytame rašte VRK nurodė, kad informacija apie iniciatyvą, pasirašymo būdus, pasirašymo svarbą bei skatinimas pasirašyti, tokiu būdu palaikant politinės kampanijos dalyvio iniciatyvą, būtų laikoma agitacija; visuomenės informavimo priemonių arba kitų trečiųjų asmenų iniciatyva vykdomos agitacijos vertinimas finansavimo aspektu priklauso nuo konkretaus atvejo ir su juo susijusių aplinkybių; kiekviena situacija, priklausomai nuo konkrečių faktinių aplinkybių, vertinama individualiai, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir kompetencija.

LVAT vertinimu, ginčytas VRK raštas yra informacinio pobūdžio dokumentas, kuriame pateikta informacija pagal pareiškėjų paklausime suformuluotus klausimus, pats savaime nesukelia pareiškėjams kokių nors teisinių pasekmių, rašte pateiktas aiškinimas nekeičia pareiškėjų teisių ir pareigų apimtį. Todėl šis raštas nelaikytinas VRK sprendimu, priimtu išsprendus ginčą iš esmės, kuris galėtų būti skundžiamas Referendumo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka LVAT, kaip pirmosios (vienintelės) instancijos teismui. Šiuo aspektu byloje pažymėta, jog administraciniuose teismuose negali būti teikiamas skundas dėl informacinio pobūdžio dokumentų.

Vadovaudamasis ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, LVAT atsisakė priimti pareiškėjų skundą.

2026 m. gegužės 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-16-821/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00036-2026-7

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos pareigos anksčiau priimto sprendimo pakeitimo klausimą svarstyti posėdyje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) rašto, kuriuo atsakyta į prašymą iš VRK internetinio puslapio pašalinti tikrovės neatitinkančią ir klaidinančią informaciją apie referendumo iniciatyvos vykdymą. Vienas iš pareiškėjų skundo argumentų byloje buvo susijęs su tuo, kad VRK byloje ginčytą raštą priėmė nesilaikydama nustatytų procedūrų – ne kolegialiai, VRK posėdyje, o atsakydama raštu, kuris nebuvo suderintas su visais VRK nariais.

Vadovaudamasis bylai aktualiomis Referendumo konstitucinio įstatymo, Rinkimų kodekso ir VRK 2022 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. Sp-71 patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos veiklos reglamento nuostatomis, reglamentuojančiomis VRK sprendimų priėmimą, asmenų skundų (prašymų) nagrinėjimą, atsižvelgdamas į pareiškėjų prašymą VRK turinį bei jame suformuluotus prašymus, LVAT konstatavo, kad šiuo atveju VRK sprendimą dėl prašymo turėjo svarstyti kolegialiai VRK posėdyje. Prašyme keliama klausimai, susiję su esminėmis procedūromis dėl įregistruotos piliečių iniciatyvinės grupės privalomajam referendumui paskelbti ir vykdant piliečių referendumo iniciatyvą, t. y. dėl jau priimtuose VRK sprendimuose nustatytų referendumo iniciatyvos terminų (jos pradžios, pabaigos datų) pakeitimo, taip pat aktualūs einamieji klausimai dėl referendumo iniciatyvos įgyvendinimo – dėl piliečių pasirašymo už referendumo iniciatyvą galimybių (ar pateikta informacija dėl pasirašymo neklaidinanti). Pareiškėjų prašyme suformuluoti prašymai priskirtini VRK kompetencijai pagal Referendumo konstitucinį įstatymą. Prašymu buvo prašoma pakeisti anksčiau priimtą VRK sprendimą, o VRK priimti sprendimai gali būti keičiami (atitinkamai ir atsisakoma juos keisti) tik pačios VRK, t. y. kolegialiai VRK posėdyje priimamu sprendimu (Rinkimų kodekso 44 str. 5 d.), o ne atsakant raštu, kurį VRK atsiliepime į skundą vertino kaip informacinio pobūdžio dokumentą.

LVAT panaikino ginčytą VRK raštą.

2026 m. gegužės 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-14-629/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00030-2026-1

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

Socialinė apsauga

Dėl turto arešto reikšmės normatyvinės turto vertės apskaičiavimui socialinės pašalpos skyrimo tikslu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Skuodo rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus sprendimo, kuriuo atsakovas atsisakė pareiškėjui skirti socialinę pašalpą nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d., nes pareiškėjo turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovą su prašymu piniginei socialinei paramai gauti, kuriame nurodė, jog pageidauja gauti socialinę pašalpą už 2023 m. spalio–gruodžio mėnesius, bei būsto šildymo kompensaciją už 2023 m. spalio–gruodžio mėnesius. Atsakovas pareiškėjo prašymo pagrindu priėmė byloje ginčytą sprendimą, kuriuo neturėjo pagrindo pareiškėjui skirti socialinės pašalpos, nes jo nuosavybės teise turimo turto vertė gerokai viršija turto vertės normatyvą.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, nustatęs, kad atsakovas, spręsdamas klausimą dėl socialinės pašalpos skyrimo ir skaičiuodamas pareiškėjui priklausančio turto vertę, nevertino ir nepasisakė dėl aplinkybės, kad visam pareiškėjui priklausančiam nekilnojamam turtui yra pritaikyti disponavimo teisės apribojimai (turto areštas).

Vadovaujantis Turto arešto aktų registro įstatymo 2 straipsnio 7 dalimi, disponavimo teisės apribojimas laikinai apriboja savininkui tik teises turtą parduoti, kitaip perleisti, išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę, bet nedraudžia naudoti turto savybes naudotojo reikmėms tenkinti (Turto naudojimo teisės apribojimas, Turto arešto aktų registro įstatymo 2 str. 8 d.) ar daryti turtui fizinį ir ūkinį poveikį (Turto valdymo teisės apribojimas, Turto arešto aktų registro įstatymo 2 str. 10 d.).

LVAT teisėjų kolegija panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, konstatavusi, kad Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nėra išskirta, jog, kai turimam turtui taikomas areštas, j tokią aplinkybę turi būti atsižvelgiama skaičiuojant normatyvinę turto vertę. Taigi aplinkybė dėl turtui taikomo arešto šios bylos kontekste nėra teisiškai reikšminga. Turto arešto faktas savaime nekeičia to, kad pareiškėjo turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą, todėl pirmosios instancijos teismo padarytos išvados turėjo įtakos neteislingam bylos išsprendimui iš esmės.

Taigi, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas.

2026 m. gegužės 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1513-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-63-3-03027-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 7.8

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

Dėl nacionalinės vizos išdavimo, siekiant užtikrinti nepilnamečio Lietuvos Respublikos piliečio ugdymą Lietuvoje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjai atsisakyta išduoti nacionalinę vizą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėja turi Rusijos Federacijos pilietybę, o Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymu šiuo metu yra sustabdytas Rusijos Federacijos piliečių prašymų išduoti nacionalines vizas priėmimas. Pareiškėja jokiais objektyviais įrodymais nepagrindė aplinkybės, kad jos dukra – Lietuvos Respublikos pilietė – yra priimta mokytis mokykloje Lietuvoje.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja – Rusijos Federacijos ir Armėnijos pilietė – pateikė prašymą išduoti nacionalinę vizą, nurodydama, kad jos atvykimo į Lietuvą tikslas – ilgalaikis buvimas Lietuvoje. Prašyme nurodyta, kad ilgalaikio buvimo tikslas yra sietinas su pareiga pasirūpinti dukros – Lietuvos Respublikos pilietės – ugdymu, Lietuvoje dukra pradės lankyti mokyklą. Pareiškėja prašyme taip pat nurodė, kad jos sutuoktinis, vaiko tėvas, šiuo metu atlieka laisvės atėmimo bausmę ir negali tinkamai pasirūpinti Lietuvoje gyvenančios dukros ugdymu bei auklėjimu. MD byloje ginčytu sprendimu atsisakė pareiškėjai išduoti nacionalinę vizą, nurodydamas, kad ji nepagrindė numatomo buvimo Lietuvos Respublikoje tikslo ir sąlygų.

LVAT pažymėjo, jog pagal Konstitucijos 41 straipsnio 1 dalį asmenims iki 16 metų mokslas privalomas. Švietimo įstatymo 2 straipsnio 23 dalis nustato, kad Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, privalomas ir valstybės garantuojamas ugdymas iki 16 metų pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas. Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra nurodęs, jog valstybė (jos institucijos) turi pareigą užtikrinti, kad visi asmenys iki 16 metų turėtų realias galimybes įgyti nemokamą išsilavinimą valstybinėse arba savivaldybių bendrojo lavinimo, profesinėse ar aukštesniosiose mokyklose, kad mokymas šiose įstaigose būtų visiems vienodai prieinamas; švietimas ir mokslas yra konstitucinės vertybės; pagal Konstituciją valstybė turi pareigą skirti lėšų švietimui ir mokslui finansuoti. Be to, pagal Konstitucijos 32 straipsnį negalima drausti piliečiui grįžti į Lietuvą. Kiekvienas lietuvis gali apsigyventi Lietuvoje, o tai reiškia, kad visi užsienyje gyvenantys lietuviai, kad ir kur būtų jų nuolatinė gyvenamoji vieta, turi teisę bet kada grįžti į Lietuvą – savo etninę tėvynę. Pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris atkirstų užsienyje gyvenančius lietuvius nuo lietuvių tautos. Iš užsienyje gyvenančių lietuvių negali būti atimta galimybė dalyvauti, jeigu jie to siekia, lietuvių tautos gyvenime.

Šiomis aplinkybėmis LVAT konstatavo, jog atsakovas padarė nepagrįstą išvadą, kad pareiškėja nepagrindė ilgalaikio buvimo Lietuvoje aplinkybių, todėl panaikino ginčytą MD sprendimą. Panaikinus šį sprendimą, atsakovas privalės iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl nacionalinės vizos išdavimo, todėl tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimą dėl atsakovo įpareigojimo iš naujo nagrinėti jos prašymą nėra pagrindo.

LVAT pareiškėjos apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikindamas ginčytą MD sprendimą.

2026 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-686-442/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07320-2024-3

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.2

[Prieiga internete](#)

Dėl atsisakymo pakeisti leidimą nuolat gyventi proporcingumo ir pareiškėjo šeimai kylančių pasekmių vertinimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjui nepakeisti leidimo nuolat gyventi, konstatavus, kad jo gyvenimas Lietuvoje gali grėsti valstybės saugumui, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, kad tikimybė, jog pareiškėjas realiai kelia grėsmę Lietuvos Respublikos saugumui, yra mažesnė nei jo šeimai kylantys neigiami padariniai.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas yra Rusijos pilietis, jam 2015 m. rugsėjo 3 d. buvo išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje tuo pagrindu, kad jis atvyko gyventi į Lietuvos Respubliką kartu su sutuoktine – Lietuvos Respublikos piliete. MD byloje ginčytu sprendimu nusprendė pareiškėjui nepakeisti leidimo nuolat gyventi konstatavęs, kad jo gyvenimas Lietuvoje gali grėsti valstybės saugumui. Tokią išvadą MD darė dėl to, kad pareiškėjas 1971–2003 metais dirbo Rusijos gynybos ministerijos federalinėje valstybinėje įstaigoje 12-tame centriniame tyrimų institute, kur turėjo teisę dirbti su įslaptinta informacija; 2008–2014 metais dirbo specialiajame plėtros centre „MNIIRS“ (Maskvos radijo ryšio mokslinis tyrimų institutas), o dirbdamas šiose įstaigose jis privalėjo būti lojalus Rusijos Federacijai ir palaikyti Rusijos valdžią bei jos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui.

LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė ginčui išnagrinėti svarbias faktines aplinkybes, įskaitant tai, jog pareiškėjas asmens apklausos metu, be kita ko, nurodė, jog: neigiamai vertina Rusijos režimą ir valdžios vykdomą politiką; artimųjų ir nekilnojamojo turto Rusijoje neturi; paskutinį kartą Rusijoje lankėsi 2019 m.; gyvena su sutuoktine iš senatvės pensijos. LVAT teisėjų kolegija svarbiomis taip pat laikė pareiškėjo sutuoktinės apklausos MD metu nurodytas aplinkybes, kad: jie su pareiškėju susituokę 42 metus; 2015 m. grįžo į Lietuvą, kadangi yra seni žmonės, pensininkai, dar prisidėjo Krymo aneksija; dėl ligų jai reikalinga ramybė, pastovi pagalba; sūnus gyvena Nyderlanduose, tačiau jis pats yra ligonis. Bylos duomenimis nėra paneigta pareiškėjo versija, kad jis su sutuoktine iš Rusijos į Lietuvą persikėlė, be kita ko, dėl nepritrimo Rusijos režimo vykdomai agresijai prieš Ukrainą ir kad pareiškėjas visiškai ir besąlygiškai sutinka su Lietuvos Respublikos oficialia pozicija karo Ukrainoje klausimu.

Šiomis aplinkybėmis LVAT darė išvadą, jog ginčytame MD sprendime pareiškėjo šeiminiai, socialiniai ryšiai su Lietuva įvertinti formaliai, todėl šis vertinimas negali būti laikomas tinkamu, visapusišku ir teisingu. Pareiškėjo sutuoktinei (Lietuvos pilietei) yra reikalinga priežiūra, kurią teikia pareiškėjas. Atsižvelgiant į pareiškėjo amžių, į

tai, kad jis yra įgijęs ilgalaikio gyventojų statusą, ir į byloje nustatytų faktinių aplinkybių visumą (pareiškėjas yra sudaręs santuoką su Lietuvos Respublikos piliete; nuo 2015 m. faktiškai gyvena Lietuvoje kartu su sutuoktine; nėra aplinkybių, kurios paneigtų faktinio šeimos gyvenimo egzistavimą; nenustatyta, kad pareiškėjas, dirbdamas Rusijos institucijose ir (arba) vėliau būtų atlikęs prieš Lietuvos valstybės saugumą nukreiptas veikas; ar kt.), byloje konstatuota, jog MD sprendimas, kuriame pareiškėjo keliama grėsmė iš esmės grindžiama tik jo ankstesniu darbu Rusijos institucijose, priimtas pažeidžiant proporcingumo principą, nes įvertinus pareiškėjo profilį (pagal Valstybės saugumo departamento ir MD surinktus duomenis), tikimybė, kad pareiškėjas realiai kelia grėsmę Lietuvos Respublikos saugumui, yra mažesnė nei jo šeimai kylantys neigiami padariniai.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2026 m. gegužės 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1903-968/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06610-2025-5

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl aplinkybės, kad užsienietė dirbo privačiame, o ne valstybiniame Rusijos banke, vertinimo sprendžiant draudimo atvykti į Lietuvą klausimą

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjai uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką 60 mėnesių, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjos skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, kad MD tinkamai nepagrindė pareiškėjos keliamos grėsmės.

LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad vien tai, jog finansų sektorius yra licencijuojamas, savaime nepatvirtina visų bet kurioje finansų įstaigoje dirbančių asmenų lojalumo Rusijos valdžiai ir savaime nėra pakankamas pagrindas konstatuoti grėsmę nacionaliniam saugumui. Bankas, kuriame dirba pareiškėja, nėra valstybinis, byloje nėra duomenų dėl kokių nors šio banko ryšių su valdančiuoju režimu, taip pat nėra įrodinėjama, kad šio privataus banko valdytojams, akcininkams ar naudos gavėjams būtų taikomos kokios nors Europos Sąjungos ar Jungtinių Amerikos Valstijų sankcijos ar kad bankas būtų atjungtas nuo SWIFT sistemos.

Byloje pažymėta, jog nors MD ir Valstybės saugumo departamentas procesiniuose dokumentuose pagrįstai pasisakė dėl Rusijos / Baltarusijos valstybių ir jų vykdomos politikos esminės grėsmės Lietuvos valstybei, šių valstybių piliečių lojalumo kilmės valstybės valdžiai, vykdomai politikai tuo atveju, kai asmuo yra dirbęs (tarnavęs) valstybės ar jos kontroliuojamose institucijose, šiuo atveju ginčo sprendime nebuvo įvertinta visuma su pareiškėja susijusių aplinkybių, nebuvo atliktas išsamus ir visapusiškas pareiškėjos grėsmės valstybės saugumui tyrimas, t. y. individualiai nebuvo ištirtos visos reikšmingos aplinkybės.

LVAT atmetė trečiojo suinteresuoto asmens Valstybės saugumo departamento apeliacinį skundą.

2026 m. gegužės 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2062-556/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00224-2026-1

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.4

[Prieiga internete](#)

Mokesčiai

Dėl teisės į pelno mokesčio lengvatą, dirbtinai įterpiant į dividendų išmokėjimo schemą subjektą, kuris nėra tikrasis dividendų savininkas

Šioje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjo UAB „Scaent Baltic“ užsienio vieneto – jo akcininkei, Estijos Respublikoje registruotai bendrovei Destanto OÜ – išmokėtų dividendų neapmokestinimo pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio pagal Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) 34 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą „dalyvavimo išimties“ taisyklę. Mokesčių administratorius nustatė, kad pareiškėjas nepagrįstai pasinaudojo nurodyta lengvata, todėl pareiškėjai buvo apskaičiuota 1 390 176 Eur pelno mokesčio, 560 326,95 Eur delspinigių ir skirta 556 070 Eur bauda, kurią mokestinį ginčą nagrinėjusi Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sumažino iki 278 035 Eur.

Ginčo esmę byloje sudarė klausimas, ar mokesčių administratorius, nustatęs, kad tiesioginė dividendų gavėja nebuvo tikroji dividendų savininkė ir dividendų išmokėjimo grandinėje veikė tik kaip tarpinis subjektas, pagrįstai, taikydamas MAĮ 69 straipsnio 1 dalį ir bendrąjį Europos Sąjungos teisės draudimo piktnaudžiauti teise principą, atsisakė taikyti minėtą lengvatą. Kartu byloje vertinta, ar pareiškėjo nurodomos aplinkybės dėl Nyderlandų fondo Energy Investment Fund (toliau – EIF), kaip tikrojo dividendų savininko, kuriam iš pareiškėjo gautas lėšas pervedė Destanto ir kuris yra Destanto akcininkas, paneigia mokesčių administratoriaus nustatytą mokestinę naudą ir piktnaudžiavimo teise požymius.

Ginčo laikotarpiu galiojusi PMĮ 34 straipsnio 2 dalis nustatė, kad Lietuvos vieneto užsienio vienetui išmokami dividendai pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio neapmokestinami, jeigu dividendus gaunantis užsienio vienetas ne trumpiau kaip 12 mėnesių be pertraukų, įskaitant dividendų paskirstymo momentą, valdo ne mažiau kaip 10 procentų balsus suteikiančių akcijų, išskyrus atvejus, kai toks užsienio vienetas įregistruotas ar kitaip organizuotas tikslinėje teritorijoje. Šia nuostata, tiek, kiek ji taikoma į Direktyvos 2011/96/ES² taikymo sritį patenkančioms dividendų mokėjimams, įgyvendinama direktyvos 5 straipsnyje nustatyta taisyklė, pagal kurią iš pelno, kurį patronuojamoji bendrovė paskirsto patronuojančiajai bendrovei, mokestis prie pajamų šaltinio neišskaitomas. LVAT pabrėžė, kad ši taisyklė, kaip ir kitos mokesčių lengvatos ar apmokestinimo išimtys, negali būti taikoma atsietai nuo bendrojo draudimo piktnaudžiauti teise principo. Todėl tais atvejais, kai formaliai PMĮ 34 straipsnio 2 dalies sąlygos yra įvykdytos, tačiau dividendų išmokėjimo struktūra ar jos dalis buvo sukurta siekiant mokestinės naudos, prieštaraujančios Direktyvos 2011/96/ES dalykui ar tikslui, mokesčių administratorius privalo atsisakyti leisti pasinaudoti šia lengvata.

LVAT, nagrinėdamas kilusį ginčą, vadovavosi ESTT praktikoje suformuotais kriterijais, pagal kuriuos vertinama, ar sandorių struktūra buvo naudojama nepagrįstai mokestinei naudai gauti. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad šiuo atveju pirmosios instancijos teismas pagrįstai vertino ne vien formalųjį teisinį Destanto, kaip pareiškėjo akcininkės, statusą, bet ir šios bendrovės ekonominį turinį, jos tapimo pareiškėjo akcininke laiką, turėtus išteklius, sąnaudas ir lėšų judėjimą po dividendų gavimo. Byloje nustatytų aplinkybių visuma leido daryti pagrįstą išvadą, kad Destanto nebuvo tikroji pareiškėjo išmokėtų dividendų savininkė, o dividendų išmokėjimo grandinėje veikė kaip bendrovė tarpininkė. LVAT atkreipė dėmesį, kad vien tai, jog Destanto formaliai atitiko PMĮ 34 straipsnio 2 dalyje nustatytas akcijų valdymo sąlygas, šios išvados nepaneigia.

Tai, kad Destanto gautų dividendų ekonominė vertė vėliau buvo priskirta jos akcininkei valdymo įmonei Stichting European Energy Projects (toliau – Stichting EEP), kuri taip pat veikia EIF vardu, taip pat savaime nepatvirtina, kad tikrasis pareiškėjo išmokėtų dividendų savininkas buvo EIF arba kad dividendams, jeigu jie būtų buvę išmokėti EIF, būtų galėjusi būti taikoma PMĮ 34 straipsnio 2 dalyje nustatyta neapmokestinimo taisyklė. Šiuo aspektu pažymėta, kad Stichting EEP buvo Destanto akcininkė ir EIF valdymo įmonė, o EIF – pareiškėjo vėliau nurodomas tikrasis dividendų savininkas. Tuo tarpu duomenys, patvirtinantys, kad Destanto gautų dividendų ekonominė vertė per paskolų ir vėlesnio įskaitymo mechanizmą buvo priskirta Stichting EEP, yra susiję būtent su šia bendrove. Tačiau vien aplinkybė, kad Stichting EEP yra EIF valdymo įmonė, savaime neleidžia Stichting EEP priskirtos lėšų ekonominės vertės laikyti EIF gauta ekonomine nauda, nesant tai patvirtinančių papildomų objektyvių duomenų. Be to, lėšų judėjimo duomenys neleido nepertraukiamai atsekti visos ginčo dividendų ekonominės vertės nuo Stichting EEP iki EIF.

Pareiškėjas taip pat rėmėsi aplinkybe, kad EIF dalyviams – fiziniams asmenims – išmokėtos sumos buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu (toliau – GPM), todėl, jo vertinimu, mokestinė nauda apskritai nesusidarė. Tačiau tam, kad šis argumentas galėtų paneigti su ginčo dividendų išmokėjimu siejamą mokestinę naudą, byloje turėtų būti nustatytas konkretus ryšys tarp pareiškėjo Destanto išmokėtų dividendų, per Stichting EEP ir EIF grandinę perduotų lėšų bei fiziniams asmenims išmokėtų ir GPM apmokestintų pajamų. Vis dėlto bylos duomenys nepatvirtino, jog lėšų, kurias EIF panaudojo dividendams fiziniams asmenims išmokėti ir už fondo įsigytas pareiškėjo akcijas atsiskaityti, šaltinis buvo būtent Stichting EEP į EIF sąskaitą pervestos lėšos, todėl nebuvo pakankamo pagrindo išvadai, kad būtent pareiškėjo Destanto išmokėti dividendai galutiniame lėšų judėjimo etape buvo išmokėti ir apmokestinti kaip atitinkamų fizinių asmenų pajamos. Taigi šiuo atveju vėlesnis fiziniams asmenims išmokėtų sumų apmokestinimas GPM nepaneigė su ginčo dividendų išmokėjimu siejamos mokestinės naudos.

LVAT taip pat akcentavo, kad pagal ESTT praktiką nacionalinė valdžios institucija, siekdama atsisakyti bendrovę pripažinti tikrąja dividendų savininke ar konstatuoti piktnaudžiavimą teise, neprivalo nustatyti

² 2011 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 2011/96/ES dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms, kuri pakeitė Tarybos direktyvą 90/435/EEB.

bendrovės ar bendrovių, kurias ji laiko tikrosiomis šių dividendų savininkėmis. Be to, pareiškėjo argumentai, kad jis pats nekontroliavo Destanto, nesukūrė ginčo struktūros ir negavo iš jos tiesioginės ekonominės naudos, savaime nepaneigia pareiškėjui, kaip dividendus išmokėjusiam Lietuvos vienetui, pagal PMĮ 34 straipsnio 1 dalį tenkančios pareigos apskaičiuoti, išskaičiuoti ir į biudžetą sumokėti pelno mokesčių nuo užsienio vienetui išmokamų dividendų, jeigu jiems netaikytina šio straipsnio 2 dalyje nustatyta neapmokestinimo taisyklė.

Taigi, LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą ir paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmetas.

2026 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1929-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01934-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 12.5.1

[Prieiga internete](#)

Žemės teisiniai santykiai

Dėl reikalavimo pateikti preliminarų žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo sprendinių schemą, inicijuojant žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl Kauno rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) atsisakymo leisti pradėti rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas pateikė prašymą organizuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą dėl 3,3336 ha žemės sklypo, formavimo ir pertvarkymo, kurio tikslas – nustatyti ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (-us), pertvarkyti žemės sklypus, nustatyti ar panaikinti žemės servitutus, uždaviniai – padalinti žemės sklypą į du ar daugiau žemės sklypų. Patikslindamas projekto rengimo tikslą, pareiškėjas nurodė, kad žemės sklypas bus dalinamas, vadovaujantis galiojančio bendrojo plano sprendiniais, į du ar daugiau žemės sklypus, be kita ko, atidalinant atskirus žemės sklypus, reikalingus inžinerinės infrastruktūros koridoriams suformuoti.

Byloje ginčytas Administracijos sprendimas buvo motyvuojamas tuo, kad kartu su pareiškėjo prašymu nepateikta schema, iš kurios būtų matyti, kaip planuojamas dalinti žemės sklypas, kas neleidžia tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 patvirtintų Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 25 punkto nuostatų. Taisyklių 25 punkte nustatyta, jog išduodami reikalavimai žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektui turi būti konkretūs, tiesiogiai susieti su projekto teritorija ir projekto tikslais, vietovės ypatumais ir ribomis, parengti atsižvelgiant į gretimų žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir žemės sklypų naudojimo būdus bei trečiųjų asmenų pagrįstų teisių apsaugą, susijusią su projekto tikslais; reikalavimuose išvardijamos konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovaujantis turi būti rengiamas projektas. Administracija laikėsi pozicijos, kad tik pateikus schemą galima vertinti, ar projekto sprendiniai bus įgyvendinami, ar jie neprieštarauja kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, įstatymams ir kitiems teisės aktams, įskaitant teritorijų planavimo ir statybos techninių reglamentų reikalavimus, darančius įtaką projekto sprendiniams, kaip tai nustatyta Taisyklių 2 punkte.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, tačiau LVAT teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Administracija galėjo reikalauti, jog pareiškėjas, inicijuodamas žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą, pateiktų preliminarų žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo sprendinių schemą. Visų pirma, LVAT pažymėjo, kad pareiškėjo prašymo pateikimo ir ginčyto Administracijos sprendimo priėmimo metu galiojusios redakcijos Žemės įstatyme bei jį įgyvendinančiose Taisyklėse nei implicitiškai, nei eksplicitiškai nėra įtvirtinta projekto iniciatoriaus pareiga kartu su prašymu inicijuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą pateikti preliminarų (siūlomą) žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto sprendinių schemą. Tačiau tokios teisinio reguliavimo nuostatos savaime nereiškia, kad toks dokumentas negali būti pateikiamas projekto iniciatoriaus valia, siekiant itin tiksliai suformuluoti projekto tikslus, arba organizatoriaus reikalavimu, kai prašymo tekstinė dalis ir pateikiami dokumentai nėra pakankami projekto tikslams / uždaviniams suformuluoti ir apibrėžti, t. y. iš esmės išskirtiniais atvejais.

Nagrinėtu atveju Administracija, Taisyklių nuostatas aiškindama priešingai, t. y. kad schema turi būti pateikiama kiekvienu atveju, nenurodė jokių ypatingų aplinkybių, dėl kurių preliminarų (siūlomą) žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto sprendinių schema yra būtina – žemės sklypai, išskyrus aiškiai aptartus

atvejus, visada yra formuojami ir pertvarkomi taip, jog nepablogėtų veiklos sąlygos gretimų žemės sklypų naudotojams; tokios būtinybės savaime nepatvirtina nei argumentas, kad skirtingų miestų ir rajonų tikslai ir siekiai yra skirtingi ir negali būti vienodi, nei pareiškėjui priklausančio žemės sklypo dydis (3,3336 ha) – nėra duomenų, jog pareiškėjas, teikdamas prašymą dėl projekto organizavimo, būtų nurodęs kažkuo ypatingus, neaiškius ar pan. tikslus ir uždavinius, kurie reikalautų išskirtinių reikalavimų. Be to, viena vertus, nėra pagrindo manyti, kad duomenys – į kiek žemės sklypų planuojama jį dalinti, kokio dydžio bus žemės sklypai, kur planuojamos nuvažos ir pan. – šiuo atveju yra būtini projekto organizavimo stadijoje, o kita vertus – iki reikalavimų, apibrėžiančių leistinus projekto sprendinius, gavimo, ir objektyviai gali riboti sklypo savininko teisę jam priimtinausiu leistinu būdu jį suplanuoti. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad aplinkybė, jog asmuo savo teisei realizuoti renkasi ne paprastesnį, o galbūt sudėtingesnį ir ilgesnį būdą (esant siūlomai žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto sprendinių schemai jo (projekto) rengimas ir derinimas objektyviai turėtų būti sklandesnis ir greitesnis), savaime nėra pagrindas jį (pasirinkimą) riboti.

Išdėstytais aplinkybėmis byloje konstatuota, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas priimtas netinkamai aiškinus ir taikius ginčo teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas, todėl jis panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas – Administracijos sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą leisti pradėti rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą.

2026 m. gegužės 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1006-624/2026

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00290-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 15.6

[Prieiga internete](#)

Statyba

Dėl pastato požeminės dalies reikšmės skaičiuojant užstatymo plotą

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl Pavilnių ir Verkių regioninio parko direkcijos (toliau – Direkcija) sprendimo, kuriuo nepritarta vienbučio gyvenamojo namo ir pagalbinio ūkio pastato žemės sklype, esančiame Pavilnių regioniniame parke (toliau – Parkas), projektiniams pasiūlymams, be kita ko, argumentuojant tuo, jog projektiniuose pasiūlymuose nurodytas skirtingas pastatais užstatomas plotas, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, nenustatęs ginčyto sprendimo neteisėtumo pagrindų, pareiškėjų skundą atmetė. Teismas, be kita ko, pritarė atsakovo vertinimui, kad iš projektinių pasiūlymų sprendinių nėra galimybės nustatyti, koks planuojamas pastatais užstatyti žemės plotas, bei sistemaiškai aiškindamas ginčui aktualias teisės aktų nuostatas pažymėjo, jog skaičiuojant pastato užimamą žemės plotą yra privaloma atsižvelgti ir į pastato požeminės dalies užimamą plotą.

Pasisakydamas dėl to, ar pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 855 patvirtintuose Parko nuostatuose (toliau – Nuostatai), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 patvirtintose Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklėse (toliau – Taisyklės), Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. spalio 17 d. sprendimu Nr. 1-1765 patvirtintuose Direkcijos nuostatuose ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 705 patvirtintame Statybos techniniame reglamente STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ (toliau – Reglamentas 2.02.01:2004) įtvirtintą teisinį reguliavimą dėl užstatomo žemės ploto skaičiavimo, LVAT pažymėjo, kad šis klausimas turi būti įvertintas taikant sisteminį, teleologinį teisės aiškinimo principus bei vertinant sąvokos „užstatymo plotas“ vieningumą teisėje.

LVAT atkreipė dėmesį, kad ta pati sąvoka skirtinguose teisės aktuose neturėtų būti aiškinama skirtingai, jei pačiame teisės akte nėra nurodyta aiški išimtis. Nuostatai (9.1 punktas) vartoja sąvoką „užstatymo plotas“, tačiau nepateikia atskiros šios sąvokos apibrėžimo ir visiškai neaptaria požeminės pastato dalies įtakos apskaičiuojant užstatymo plotą. LVAT vertinimu, Nuostatų 9.1 punkte vartojama sąvoka „užstatymo plotas“, siejama su pastato antžemine dalimi, nelaikytina savarankišku ir baigtiniu šios sąvokos apibrėžimu, kadangi Nuostatai nenustato atskiros užstatymo ploto skaičiavimo metodikos, nenumato aiškaus specialaus šios sąvokos apibrėžimo ir nustato tik užstatomo ploto ribą. Todėl, taikant sisteminį teisės aiškinimą, būtina remtis bendraisiais statybos ir nekilnojamojo turto apskaitos teisės aktais, reglamentuojančiais šios sąvokos turinį.

Taisyklės ir Reglamentas 2.02.01:2004 nustato vienodą statinių parametrų skaičiavimo metodiką visoje Lietuvoje. Pagal Taisyklių 132 punktą, pastato užstatytas plotas apibrėžiamas kaip pastato antžeminės dalies išorinių sienų horizontalios projekcijos ir už jos ribų esančios požeminės dalies horizontalios projekcijos plotų suma. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Reglamento 2.02.01:2004 4.32 punkte, kuriame nustatyta, kad statinio užstatytas plotas apima statinio pirmojo aukšto projekciją bei už jos ribų esančią rūšio dalį. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad teisės aktuose įtvirtinta vieninga užstatymo ploto samprata apima ir tas požemines statinio dalis, kurios išeina už antžeminės dalies kontūro. Parko Nuostatai, nenustatydami aiškos išimties ar alternatyvios skaičiavimo taisyklės, nepaneigia šios bendrosios sampratos taikymo. Priešingas aiškinimas, pagal kurį būtų vertinama tik pastato antžeminės dalies projekcija, iškreiptų teisinį reguliavimą, sudarytų prielaidas apeiti nustatytą maksimalų užstatymo plotą, įrengiant reikšmingos apimtys požemines konstrukcijas už pastato ribų. Tokia praktika neatitiktų saugomos teritorijos Pavilnių regioninio parko reglamentavimo tikslų – riboti užstatymo intensyvumą, žemės paviršiaus transformavimą ir neigiamą poveikį kraštovaizdžiui. Be to, įvertinus tai, kad statinių projektavimas, projektų derinimas bei kadastriniai matavimai remiasi tomis pačiomis Taisyklių ir Reglamento 2.02.01:2004 nuostatomis, skirtingas tos pačios sąvokos aiškinimas sukeltų teisinį neapibrėžtumą bei lemtų skirtingus rezultatus skirtingose institucijose.

Atsižvelgiant į tai, byloje padaryta išvada, kad vertinant projektinių pasiūlymų atitiktį Pavilnių regioninio parko nuostatų 9.1 punkte įtvirtintam užstatymo ploto ribojimui turi būti įskaičiuojama ir už antžeminės pastato dalies ribų išeinanti požeminė statinio dalis. Taigi, pareiškėjų apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. gegužės 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-97-525/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00564-2024-6

Procesinio sprendimo kategorija 17.2

[Prieiga internete](#)

Nuosavybės teisių atkūrimas

Dėl galimybės mirusio pretendento įpėdinių prašymu pretendento vardu atnaujinti terminą prašymui atkurti nuosavybės teises pateikti

Apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiama dėl pareiškėjų prašymų atnaujinti mirusiai jų tetai (R. R. dukterėčiai) ir jos teisių perėmėjams (pareiškėjams) terminą pateikti prašymą atkurti nuosavybės teises į R. R. (mirusi) iki nacionalizacijos valdytą nekilnojamąjį turtą bei terminą pateikti nuosavybės teisę ir giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas netenkino pareiškėjų prašymo, nustatęs, kad jų teta Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas; ginčui aktuali 2004 m. spalio 12 d. įstatymo Nr. IX-2490 redakcija) 10 straipsnio 1 dalyje nustatytu terminu (iki 2001 m. gruodžio 31 d.) nepateikė prašymo atkurti nuosavybės teises į ginčo žemę, o nuosavybės teises ir giminystės ryšį su savininku patvirtinančių dokumentų nepateikė iki 2003 m. gruodžio 31 d. (Atkūrimo įstatymo 10 str. 4 d.), t. y. iki savo mirties neįgijo subjektinės teisės į nuosavybės teisių atkūrimą, todėl ji šios teisės negalėjo perleisti ir testamentiniams įpėdiniams (pareiškėjams). Atitinkamai pareiškėjai, neturėdami subjektinės teisės į nuosavybės teisių atkūrimą, negalėjo praleisti ir Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 bei 4 dalyse nustatytų terminų pateikti prašymą atkurti nuosavybės teises bei nuosavybės teisę ir giminystės ryšį su buvusiu savininku patvirtinančius dokumentus bei siekti atnaujinti terminą įgyvendinti tokią teisę. Pirmosios instancijos teismas taip pat sprendė, kad Atkūrimo įstatymas nenustato pagrindo atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą prašymo atkurti nuosavybės teises pateikimo terminą mirusiam asmeniui, todėl negali būti tenkintas pareiškėjų prašymas atnaujinti šį terminą mirusios jų tetos vardu.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje pirmiausia kyla klausimas dėl Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies aiškinimo ir taikymo, pareiškėjams siekiant atnaujinti šioje įstatymo nuostatoje nustatytą terminą prašymui atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti. Spręsdamas dėl prašymo atnaujinti nurodytą terminą, administracinis teismas turi įvertinti, ar prašymą dėl šio termino atnaujinimo pateikęs Lietuvos Respublikos pilietis patenka į sąrašą asmenų, turinčių teisę į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1–5 punktus ar 3 dalį.

Nagrinėtu atveju pareiškėjai tiek savo, tiek mirusios tetos teisę pretenduoti atkurti nuosavybės teises į ginčo žemę grindė Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 5 punktu (2003 m. spalio 14 d. įstatymo Nr. IX-1759 redakcija), įtvirtinančiu, jog nuosavybės teisės į šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytą nekilnojamąjį turtą atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečiams, „<...> kuriems turtas perleistas nesilaikant įstatymo nustatytos formos ir tvarkos testamentu (naminiu testamentu) arba sutartimis (pirkimo–pardavimo, dovanojimo ar kitokiu rašytiniu dokumentu), taip pat asmenims, kuriems nuosavybės teisių perėmėjai testamentu paliko turtą. Norintys atkurti nuosavybės teises piliečiai turi kreiptis į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo“. Pareiškėjai kartu su prašymu atnaujinti aptariamą terminą pateikė naminį testamentą, taip pat kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo. Tačiau Kauno apygardos teismas 2021 m. vasario 25 d. nutartimi civilinę bylą nutraukė, be kita ko, nurodęs, jog pareiškėjų prašymas nustatyti aktualius juridinę reikšmę turinčius faktus negalėjo būti nagrinėjamas teisme civilinio proceso tvarka, kol administracinės teisenos tvarka nebuvo išnagrinėtas klausimas dėl Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino atnaujinimo. Nurodytomis aplinkybėmis išimtinai tik vertinimo, ar prašymą dėl termino atnaujinimo pateikę asmenys patenka į sąrašą asmenų, turinčių teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, tikslu sprendžiant dėl Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino atnaujinimo, LVAT darė prielaidą, jog pareiškėjų pateiktas naminis testamentas yra galiojantis.

Pareiškėjai pirmiausia prašė atnaujinti Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą mirusios tetos vardu (prašymo atkurti nuosavybės teises į ginčo žemę pareiškėjų teta iki mirties nebuvo pateikusi, ji taip pat nesikreipė į teismą su prašymu atnaujinti Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą). Šiame kontekste išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog Atkūrimo įstatymas yra specialusis įstatymas, reglamentuojantis nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo teisinius santykius. Šis įstatymas nenustato, kad mirusio pretendento įpėdinių prašymu Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas galėtų būti atnaujinamas šio pretendento vardu. Be to, iš Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies (2000 m. spalio 10 d. įstatymo Nr. VIII-1995 ir 2003 m. spalio 14 d. įstatymo Nr. IX-1759 redakcijos) nuostatų matyti, kad pagal bendrą taisyklę, mirus turto savininkui arba kitam subjektui, įgijusiam teisę atkurti nuosavybės teises, subjektinė teisė atkurti nuosavybės teises šio įstatymo pagrindu ir tvarka pereina šioje dalyje nustatytam asmeniui (asmenims), t. y. šioje Atkūrimo įstatymo nuostatoje nurodyto pretendento mirties atveju jo turėta aptariama subjektinė teisė išnyksta. Išimtį iš šios taisyklės įtvirtina Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis (2000 m. spalio 10 d. įstatymo Nr. VIII-1995 redakcija), nustatanti, kad, jeigu šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodyti piliečiai, kurie nustatyto laiku buvo padavę prašymus atkurti nuosavybės teises, yra mirę, nuosavybės teisės atkuriamos mirusiojo vardu ir perduodamos įpėdiniui, jeigu šis yra Lietuvos Respublikos pilietis. Taigi, pretendento prašymo atkurti nuosavybės teises pateikimas yra ta aplinkybė, kuriai esant įmanomas nuosavybės teisių atkūrimo procesas šio mirusio pretendento vardu. Įstatymų leidėjui nenustačius jokių kitų išimčių ar specialių taisyklių, nėra jokio teisinio pagrindo Atkūrimo įstatymo nuostatas aiškinti taip, kad pagal jas galima atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytą aptariamą subjektinę teisę įgyvendinimo terminą mirusiam pretendentui – pagal bendrą taisyklę po jo mirties tokia subjektinė teisė (atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą) pagal įstatymą išnyksta (ją įgyja jau kitas Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo). Atsižvelgiant į tai, pažymėta, kad vien aplinkybė, jog iki mirties pareiškėjų teta Atkūrimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyto prašymo nebuvo pateikusi, pati savaime paneigia šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies nuostatos taikymą (aktualumą). Be to, byloje prašymą pateikė patys pareiškėjai jau po jų tetos mirties, t. y. nėra aktualūs ir klausimai, susiję su mirusio asmens procesinių teisių perėmimu ir tokio perėmimo pasekmėmis nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo procese.

Spręsdamas dėl pareiškėjų, kaip Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytų piliečių (savarankiškų pretendentų), teisės prašyti teismo atnaujinti minėtą terminą, LVAT pažymėjo, kad yra svarbu nustatyti, ar šį terminą prašantis atnaujinti asmuo iki 2001 m. gruodžio 31 d. įgijo subjektinę teisę pagal Atkūrimo įstatymą atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą – praleisto termino atnaujinimo institutas negali būti taikomas situacijai, kai teisė, kuriai realizuoti nustatytą terminą prašoma atnaujinti, atsirado ne šio termino eigoje, o jam pasibaigus. Aiškinimas, jog aptariamas terminas gali būti atnaujinamas tiems asmenims, kurie dėl prieš tai buvusio pretendento mirties subjektinę teisę pretenduoti atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą įgijo po 2001 m. gruodžio 31 d., būtų nelogiškas, paneigiantis pačią termino prašymui atkurti nuosavybę pateikti paskirtį (prasmę), nes tai, be kita ko, iš esmės lemtų, jog aptariamais prašymais galėtų būti teikiam iki tol, kol nebelieka nė vieno Atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje (2000 m. spalio 10 d. įstatymo Nr. VIII-1995 ir 2003 m. spalio 14 d. įstatymo Nr. IX-1759 redakcijos) nurodyto asmens. Taigi, Atkūrimo įstatymo

10 straipsnio 1 dalies antro sakinio nuostatos nėra taikomos asmenims, kurie iki 2001 m. gruodžio 31 d. nebuvo įgiję subjektinės teisės atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą pagal šį įstatymą.

Nurodytomis aplinkybėmis byloje konstatuota, kad šiuo atveju pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjų prašymą. Todėl pareiškėjų apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. gegužės 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-42-520/2026

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01881-2023-9

Procesinio sprendimo kategorija 18.2

Žalos atlyginimas

Dėl Konstitucinio Teismo nutarimo pasekmių taikymo pareiškėjų analogiškiems reikalavimams tik už kitąją (vėlesnę) laikotarpį naujoje byloje

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl pareiškėjų teisių gynimo atlyginant jiems patirtą turtinę žalą. Pareiškėjai kreipėsi į teismą, remdamiesi Konstitucinio Teismo nutarimu, kuriuo teisės aktas pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijai.

Konstitucinis Teismas 2022 m. liepos 7 d. priėmė nutarimą, kuriuo nutarė pripažinti, kad Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 9 dalies (2018 m. gruodžio 11 d. redakcija, TAR, Nr. 20974) nuostata „Jeigu asmuo atitinkamais kalendoriniais metais yra draudžiamas pagal šio įstatymo 4 straipsnį daugiau negu vieno draudėjo, socialinio draudimo įmokos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtintus tarifus skaičiuojamos nuo šioje dalyje nustatytų sumų pagal kiekvieną draudėją atskirai“ tiek, kiek pagal ją darbo santykius arba santykius, savo esme atitinkančius darbo santykius, turėjusio apdraustojo asmens, drausto daugiau negu vieno draudėjo, valstybinio socialinio draudimo įmokos turėjo būti skaičiuojamos pagal kiekvieną draudėją atskirai, prieštaravo Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Konstitucinio Teismo nutarimas priimtas išnagrinėjus Vilniaus apygardos administracinio teismo kreipimąsi pareiškėjų iniciuotoje byloje (Nr. e12-480-595/2022), kuri yra užbaigta patvirtinus taikos sutartį tarp pareiškėjų ir atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Vyriausybės ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Taikos sutarties šalys susitarė išspręsti minėtoje byloje pareikštus reikalavimus (dėl žalos, patirtos per kalendorinius 2019 metus, bei bylinėjimosi išlaidų atlyginimo).

Pareiškėjai, šioje administracinėje byloje kreipdamiesi į teismą, paaiškino, kad dėl tų pačių neteisėtų, Konstitucijai prieštaraujančių valstybės veiksmų patyrė žalą ne tik 2019 metais, bet ir 2020 metais.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjų skundą, konstatavęs, kad po Konstitucinio Teismo nutarimo bylos nagrinėjimas atnaujintas 2022 m. liepos 12 d., taip pat paskirtas žodinis posėdis 2022 m. rugsėjo 7 d., todėl nagrinėjant bylą jau buvo aiškus 2020 metais pareiškėjų sumokėtų įmokų dydis ir jie turėjo galimybę įtraukti juos į reikalavimus. Pareiškėjai kreipėsi į teismą su skundu šioje byloje tik 2023 m. sausio 9 d. pradėdami naują bylą. Todėl pirmosios instancijos teismas neturėjo pagrindo šios bylos reikalavimus laikyti tuo pačiu ir reikalavimais, kurie pareikšti byloje, kurią nagrinėjant kreiptasi į Konstitucinį Teismą, ir taip plečiamai taikyti individualiosios bylos išimties taisyklę šioje byloje keliamam reikalavimui.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad šioje byloje pareiškėjai reiškia analogišką reikalavimą, kuris buvo reiškiamas ir išspręstas patvirtinus taikos sutartį pareiškėjų iniciuotoje administracinėje byloje (Nr. e12-480-595/2022) – dėl žalos, patirtos per kalendorinius 2019 metus. Šioje byloje pareikštas analogiškas reikalavimas dėl žalos, patirtos per kalendorinius 2020 metus. Vienintelis skirtumas yra tas, kad šioje byloje yra pareikštas reikalavimas laiko požiūriu vėliau negu buvo priimtas Konstitucinio Teismo nutarimas, kurio pasekmes pareiškėjai prašo taikyti ir ginti jų teises ištaisant teisinę padėtį, kuri susidarė dėl Konstitucijai prieštaraujančių pripažinto įstatymo taikymo už tą laikotarpį, per kurį dar nebuvo paneigta jo konstitucingumo prezumpcija.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad nors ir nustatyta, jog pareiškėjai pareiškė reikalavimą už vėlesnį laikotarpį naujoje byloje, kuri inicijuota po to, kai jau buvo išnagrinėta jų byla, kurioje buvo kreiptasi į Konstitucinį Teismą, kuris paneigė Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 9 dalies nuostatos konstitucingumą, tačiau su protingumo ir teisingumo principais būtų nesuderinama skirtingai taikyti Konstitucinio Teismo nutarimo pasekmes tų pačių pareiškėjų ginče su tais pačiais atsakovais dėl analogiškų reikalavimų. Akcentuota, kad Konstitucinio Teismo nutarimas, kurio pasekmes prašo taikyti pareiškėjai, priimtas jų individualiojoje byloje,

todėl jo netaikymas konkrečiu atveju būtų nesuderinamas su Konstitucijos 107 ir 110 straipsniais. Jeigu pareiškėjai būtų reikę reikalavimą dėl žalos, patirtos per kalendorinius 2020 metus administracinėje byloje (Nr. eI2-480-595/2022) kartu su reikalavimu dėl žalos, patirtos per kalendorinius 2019 metus, nebūtų jokių kliūčių taikyti Konstitucijos 107 ir 110 straipsnius ir tenkinti jų reikalavimus. Taigi su protingumo ir teisingumo principais būtų nesuderinama skirtingai taikyti Konstitucinio Teismo nutarimo pasekmes dėl analogiškų reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjų reikalavimai tenkinti.

2026 m. gegužės 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-213-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00091-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.1

[Prieiga internete](#)

Valstybės tarnyba

Dėl aukštojo universitetinio išsilavinimo reikalavimo valstybės tarnybos konkurse ir valstybinės institucijos pareigos padėti asmeniui įgyvendinti jo teises

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Viešojo valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimą, kuriuo jam neleista dalyvauti konkurse į Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento vyriausiojo prokuroro padėjėjo pareigas (toliau – Sprendimas), atlyginti turtinę (39 Eur) ir neturtinę žalą (1 000 Eur), priteisiant ją iš Lietuvos valstybės, bei įpareigoti Lietuvos valstybę, atstovaujamą Agentūros, atnaujinti atrankos į nurodytas pareigas procedūras.

Regionų administracinis teismas pareiškėjo skundą atmetė nustatęs, jog pareiškėjui Sprendimu neleista dalyvauti konkurse, kadangi šis neatitiko nustatyto specialiojo reikalavimo turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą (bakalauro kvalifikacinį laipsnį). Teismas nurodė, jog pareiškėjo teiginiai, kad jis aukštosiose mokyklose (universitetuose) sėkmingai studijavo daugiau nei 4 metus ir įgijo 240 ECTS aukštojo mokslo studijų kreditų, jo studijų rezultatai geri, jis atliko studijų praktikas su baudžiamąja justicija susijusiose įstaigose, ir kiti panašaus pobūdžio argumentai nepatvirtina, kad asmuo atitiko specialųjį reikalavimą, nustatytą Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 patvirtintame Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos apraše ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento (skyriaus) vyriausiojo prokuroro padėjėjo pareigybės aprašyme.

LVAT, nagrinėdamas pareiškėjo apeliacinį skundą, nurodė, jog pagal Valstybės tarnybos įstatymo 9 straipsnio 1 dalį asmuo, priimamas į valstybės tarnautojo pareigas, privalo turėti aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginį išsilavinimą. Pagal Mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnio 4 dalį aukštasis universitetinis išsilavinimas – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus universitetinių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba kompetentingos institucijos pripažintas kaip jam lygiavertis išsilavinimas. Pagal Mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnį asmenims, baigusiems pirmosios pakopos kolgines studijas, suteikiamas profesinio bakalauro, baigusiems universitetines studijas – bakalauro kvalifikaciniai laipsniai, suteikiantys teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas magistrantūroje (4 d.). Asmenims, baigusiems antrosios pakopos studijas, suteikiamas magistro kvalifikacinis laipsnis, suteikiantis teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas doktorantūroje; studijas magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti gali vykdyti universitetai (5 d.). Teisės aktų nustatytais atvejais studijos magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti gali būti vientisosios – apimti pirmosios ir antrosios pakopos studijas (7 d.).

Iš paminėto teisinio reguliavimo teisėjų kolegija padarė išvadą, jog aukštąjį universitetinį išsilavinimą bei aukštojo mokslo kvalifikaciją patvirtina tik gautas bakalauro ar magistro diplomas, todėl pareiškėjui nepateikus bakalauro diplomo atsakovas pagrįstai bei teisėtai priėmė byloje ginčytą Sprendimą.

Dėl pareiškėjo skundo argumentų, kad Agentūra pažeidė jo teisę laiku gauti informaciją, prieš konkursą nepateikė sąlygų ir (arba) tvarkos ir (arba) taisyklių, kuriomis vadovaujantis vyksta aukštojo mokslo kvalifikacijos pripažinimo procedūra, nemotyvavo, kodėl tokios tvarkos ar taisyklių pateikti nėra būtina, atrankos metu nesudarė pareiškėjui objektyvios galimybės dalyvauti tokiose procedūrose, teisėjų kolegija nurodė, jog atsakovas neįvykdė pareigos informuoti pareiškėją apie lygiavertiškumo aukštojo mokslo kvalifikacijai vertinimo bei pripažinimo procedūras, neinformuodamas pareiškėjo apie kompetentingą instituciją – Studijų kokybės

vertinimo centrą, atliekantį užsienio kvalifikacijų vertinimą ir pripažinimą (Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 1 str. 1 d., 3 str. 9 d.), tačiau tai neturėjo įtakos pareiškėjo siekiamam tikslui įgyvendinti – dalyvauti konkurse Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento (skyriaus) vyriausiojo prokuroro padėjėjo pareigoms užimti, nes pareiškėjo kvalifikacija, įrodinėjama jo pateiktais dokumentais, apskritai negali būti pripažinimo lygiavertiškumo aukštojo mokslo kvalifikacijai pagrindais dalyku atsižvelgiant į Mokslo ir studijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje bei Studijų kokybės vertinimo centro nuostatų 12.2 ir 14.1 punktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą.

Apibendrinama savo argumentus, teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad šiuo atveju nėra pagrindo apeliaciniame skunde nurodytais motyvais naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmetas.

2026 m. gegužės 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-779-415/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08884-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 21.1

[Prieiga internete](#)

Dėl nebuvimo tarnyboje pateisinimo sąlygų vidaus tarnybos teisiniuose santykiuose

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti (duomenys neskelbtini) apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – AVPK) viršininko 2025 m. rugsėjo 17 d. įsakymus „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo vyresniajam komisariui (duomenys neskelbtini)“ (toliau – Įsakymas dėl tarnybinės nuobaudos) ir „Dėl vyresniojo komisaro (duomenys neskelbtini) atleidimo iš vidaus tarnybos“ (toliau – Įsakymas dėl atleidimo); 2) paskirti švelnesnę tarnybinę nuobaudą; 3) įpareigoti AVPK viršininką grąžinti pareiškėją į vidaus tarnybą; 4) priteisti iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį už laikotarpį nuo atleidimo dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos.

Regionų administracinis teismas sprendimu pareiškėjo skundą atmetė nustatęs, kad Vidaus tarnybos statuto (toliau – Statutas) 41 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatyta, jog tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos – gali būti skiriama už nebuvimą tarnyboje be pateisinamos priežasties vieną ar daugiau darbo dienų, tuo tarpu pareiškėjas darbe nebuvo net penkias darbo dienas. Teismas pažymėjo, jog nustatyti visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai; tarnybinio patikrinimo procedūra atlikta nepažeidžiant esminių teisės aktų reikalavimų; paskirta tarnybinė nuobauda atitinka jos skyrimo principus, padaryto tarnybinio nusižengimo pobūdį ir yra proporcinga.

LVAT, nagrinėdamas pareiškėjo apeliacinį skundą, nustatė, jog ginčo dėl to, kad 2025 m. liepos 22–25 d. ir 28 d. pagal AVPK Kelių policijos skyriaus patvirtintą darbo grafiką pareiškėjas turėjo dirbti, tačiau tarnyboje tomis dienomis nebuvo, nėra. Nurodytomis dienomis pareiškėjui nebuvo suteiktos atostogos, nebuvo išduotas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas, jis nebuvo komandiruotėje, taip pat nebuvo kitų teisės aktuose numatytų pagrindų, pateisinančių jo nebuvimą tarnyboje. Apeliantas savo nebuvimą tarnyboje grindė dviem aplinkybėmis: pirma, įsitikinimu, kad tiesioginis vadovas 2025 m. liepos 21 d. SMS žinute atsakydamas „Ok“ į pareiškėjo „rytoj nebūsiu“ suteikė neapibrėžtos trukmės poilsio laiką, kol pagerės pareiškėjo sveikatos būklė; antra, lėtinės ligos paūmėjimu nuo 2025 m. liepos 20 d. vakaro ir su tuo susijusiais skausminiais simptomais.

Dėl pirmosios aplinkybės teisėjų kolegija pažymėjo, jog minėtas susirašinėjimas vertinant kalbiniu ir loginiu požiūriu negali būti aiškinamas kaip neapibrėžtos trukmės poilsio laiko suteikimas. Pareiškėjo pranešimas yra konkretus ir apima tik vieną artimiausią darbo dieną; tiesioginio vadovo atsakymas „Ok“ semantiškai neapima jokių papildomų laiko ribų, viršijančių paties pareiškėjo nurodyto pranešimo turinį. Be to, nei Statutas, nei kiti tarnybą reglamentuojantys teisės aktai nesuteikia tiesioginiam vadovui kompetencijos suteikti pareigūnui neapibrėžtos trukmės „poilsio laiko“ nesilaikant nebuvimo tarnyboje pagrindų įforminimo tvarkos. Pareiškėjas, būdamas teisės magistras, padalinio vadovas, turintis 27 metų tarnybos stažą, privalėjo suvokti ir suvokė, kad teisėtas nebuvimas tarnyboje gali būti grindžiamas tik teisės aktuose numatytais ir nustatyta tvarka įformintais pagrindais. Šios išvados nepaneigia pareiškėjo nurodomos aplinkybės dėl ankstesnių vadovo žodinių pasakymų apie galimybę kreiptis dėl poilsio laiko, nes tokie ankstesni bendro pobūdžio pareiškimai nesukuria jokio formaliai įforminto teisinio santykio dėl konkretaus laikotarpio nebuvimo darbe.

Dėl antrosios aplinkybės teisėjų kolegija nurodė, jog bylos duomenys patvirtina, kad pareiškėjas 2025 m. liepos 24 d. telefonu kreipėsi į šeimos gydytoją, tačiau, šeimos gydytojai rekomendavus atvykti apžiūrai, pareiškėjas neatvyko ir nedarbingumo pažymėjimas tą dieną nebuvo išduotas. Aplinkybė, kad pareiškėjui

diagnozuota lėtinė liga ir vėliau – nuo 2025 m. liepos 29 d., taip pat 2025 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais jam buvo nustatyti nedarbingumo laikotarpiai, savaime nepateisina ginčo laikotarpio nebuvimo tarnyboje. Vėliau išduoti nedarbingumo pažymėjimai negali atgaline data pakeisti pareiškėjo teisinio statuso ginčo laikotarpiu. Tarnybinės atsakomybės taikymo požiūriu reikšminga ne vien pati sveikatos būklė kaip faktinė aplinkybė, bet ir tai, ar pareigūnas tinkamai įvykdė pareigą laiku informuoti tiesioginį vadovą apie negalėjimą atvykti į tarnybą, nurodė neatvykimo priežastis ir teisės aktų nustatyta tvarka įformino nebuvimą tarnyboje pateisinantį pagrindą.

Apibendrinama savo argumentus, teisėjų kolegija padarė išvadą, jog apeliacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo naikinti ar keisti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmestas, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. gegužės 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2116-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-64-3-02860-2025-1

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.2

[Prieiga internete](#)

Mokslas ir švietimas

*Dėl Nacionalinės švietimo agentūros patikrinimų taisyklių pripažinimo norminiu administraciniu aktu
Dėl individualių įgaliojimų Agentūros vardu pasirašyti privalomojo pobūdžio administracinį sprendimą*

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – Agentūra) pažymos (toliau – Pažyma) dalies teisėtumo ir pagrįstumo. Šia Pažymos dalimi Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijai buvo nurodyta per 20 darbo dienų pašalinti Pažymoje konstatuotus teisės aktų pažeidimus.

Pirmosios instancijos teismas panaikino minėtą Pažymos dalį. Teismas konstatavo, kad Agentūros direktoriaus 2023 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. VK-687 patvirtintos Švietimo teikėjų (išskyrus aukštąsias mokyklas) veiklos neplaninių patikrinimų taisyklės (toliau – Patikrinimų taisyklės) pagal savo turinį laikytinos norminiu administraciniu aktu, tačiau jos nebuvo paskelbtos Teisės aktų registre, todėl neįsigaliojo ir negalėjo būti taikomos. Teismas darė išvadą, kad Pažymoje nurodymus pareiškėjui suformulavo kompetencijos neturintis subjektas – darbo grupė, kurios įgaliojimai kyla iš neįsigaliojusių Patikrinimų taisyklių.

Apeliaciniuose skunduose Agentūra ir trečiasis suinteresuotas asmuo, be kita ko, teigė, kad Patikrinimų taisyklės yra vidaus administravimo dokumentas, todėl jų paskelbimas Teisės aktų registre nebuvo būtinas.

Vertindama Patikrinimų taisyklių turinį, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad jas priėmė viešojo administravimo subjektas – Agentūros direktorius, veikdamas pagal jam suteiktus administracinio reglamentavimo įgaliojimus, grindžiamus VAĮ 23 straipsniu, 33 straipsnio 2 dalimi ir Švietimo įstatymo 64 straipsnio 3 dalimi, t. y. įgyvendindamas valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūros funkciją. Patikrinimų taisyklės reglamentuoja švietimo teikėjų (išskyrus aukštąsias mokyklas) neplaninių patikrinimų atlikimo tvarką – patikrinimo iniciavimo pagrindus, darbo grupių sudarymą, patikrinimo eigą, kontrolinio klausimyno pildymą, pažymos surašymą ir privalomųjų nurodymų formulavimą. Patikrinimų taisyklių nuostatos yra bendro, abstraktaus pobūdžio, skirtos rūšiniais požymiais apibūdintai asmenų grupei – švietimo teikėjams – ir taikomos daug kartų ateityje, t. y. kiekvieno neplaninio patikrinimo atveju. Be to, Patikrinimų taisyklės nustato ne vien Agentūros vidaus darbo organizavimo tvarką, bet ir procedūrą, kurios rezultatas gali tiesiogiai paveikti tikrinamo švietimo teikėjo teisinę padėtį – patikrinimo rezultatų įforminimą, pažeidimų konstatavimą, privalomųjų nurodymų formulavimą ir jų vykdymo terminų nustatymą. Daryta išvada, kad Patikrinimų taisyklių nuostatos peržengia VAĮ 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžto vidaus administravimo, susijusio su viešojo administravimo subjekto savarankiško funkcionavimo užtikrinimu (personalo administravimu, finansine apskaita, dokumentų tvarkymu ir kt.), ribas.

Atsižvelgus į tai, kad Patikrinimų taisyklės atitinka norminio administracinio akto požymius, tačiau įstatymo nustatyta tvarka nebuvo paskelbtos, konstatuota, kad jos nėra įsigaliojusios ir negali būti taikomos.

Teisėjų kolegija sutiko, kad Agentūros, kaip viešojo administravimo subjekto, kompetencija atlikti valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūrą, įskaitant neplaninius patikrinimus, yra įtvirtinta aukštesnės galios teisės aktuose ir egzistuoja nepriklausomai nuo Patikrinimų taisyklių galiojimo. Tačiau pabrėžta, kad šiuo atveju ginčas kilo dėl konkrečių Pažymą pasirašiusių asmenų įgaliojimų Agentūros vardu priimti privalomuosius nurodymus.

Pažymėta, kad atsakovo nurodyti aukštesnės galios teisės aktai – Švietimo įstatymas, Nacionalinės švietimo agentūros nuostatai, patvirtinti Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. V-573, taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1766 patvirtintos Švietimo teikėjų (išskyrus aukštąsias mokyklas) veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų taisyklės – nustato Agentūros institucinę kompetenciją ir bendrąją patikrinimų rezultatų įforminimo pažymą tvarką, tačiau jie nedetalizuoja, kuriam Agentūros darbuotojui suteikiamas įgaliojimas savarankiškai pasirašyti pažymą, kurioje formuluojami privalomieji nurodymai išorės subjektui ir nustatomas šių nurodymų vykdymo terminas. Šių klausimų reglamentavimas pateiktas tik Patikrinimų taisyklėse ir jų prieduose – pirmiausia 2 priede patvirtintoje pažymos formoje, kurioje nustatyta pažymos pasirašymo tvarka, pagal kurią pažymą pasirašo patikrinimą atlikęs valstybės tarnautojas.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Agentūros direktoriaus įsakymu buvo sudaryta darbo grupė neplaniniam patikrinimui atlikti, tačiau šiuo įsakymu konkretiems darbuotojams nesuteikta teisė Agentūros vardu pasirašyti administracinį aktą, kuriame formuluojami privalomieji nurodymai išorės subjektui ir nustatomas 20 darbo dienų jų įvykdymo terminas. Toks įgaliojimas galėtų būti kildinamas tik iš Patikrinimų taisyklėse įtvirtintos pažymos formos ir joje numatyto pasirašymo modelio, tačiau, Patikrinimų taisyklėms neįsigaliojus, toks įgaliojimų paskirstymas neturi galiojančio teisinio pagrindo.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad byloje ginčyta Pažymos dalis, t. y. individualus administracinis sprendimas, kuriame suformuluoti privalomieji nurodymai ir nustatytas jų įvykdymo terminas, buvo pasirašyta darbo grupės narių, kurių individualus įgaliojimas Agentūros vardu pasirašyti tokio pobūdžio aktą galėjo būti kildinamas tik iš Patikrinimų taisyklių, o jos neįsigaliojo. Tokiomis aplinkybėmis Pažymos dalis, kuria pareiškėjui duoti privalomieji nurodymai, neturi galiojančio teisinio pagrindo.

Atsakovo Agentūros ir trečiojo suinteresuoto asmens apeliaciniai skundai atmesti, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. gegužės 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-459-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09951-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 25.8

[Prieiga internete](#)

Nacionalinė ir Europos Sąjungos parama

Dėl projekto veiklų įgyvendinimo termino pabaigos momento nustatymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo sumažintas finansavimas pareiškėjo įgyvendinamam projektui, nustačius, kad projekto veiklų įgyvendinimo trukmė pailgėjo daugiau nei 10 proc.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga laikytina diena, kai buvo paskelbtas projekto sutartyje ir Aprašo³ 35.4 papunktyje numatytas antrasis viešinimo straipsnis apie projektą vietinėje spaudoje, o paties pareiškėjo pateiktame projekto veiklų grafike viešinimas buvo nurodytas kaip projekto veikla.

Nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo vertinimu, LVAT pažymėjo, kad Aprašo 33.1 papunktyje nustatyta, jog projekto įgyvendinimo trukmė skaičiuojama „nuo projekto sutarties pasirašymo dienos iki projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos“. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių⁴ 6.27 papunktyje projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga apibrėžiama kaip projekto sutartyje nustatyta data. Taigi sprendžiant, ar konkretus projekto vykdytojo veiksmas laikytinas „projekto veikla“, lemiamą reikšmę turi tai, kaip projekto veiklos apibrėžtos pačioje projekto sutartyje ir jos prieduose, o ne vien bendrinė šio termino reikšmė. Nagrinėtu atveju projekto sutartyje pateikti projekto veiklų įgyvendinimo pradžios ir pabaigos terminai, pateikta projekto uždavinių, veiklų ir fizinių rodiklių lentelė. Nei šioje lentelėje, nei jos veiklų aprašymo dalyje viešinimo (informavimo apie projektą) veiksmas, kaip atskira veikla, nėra nurodyti. Priešingai, informavimas apie projektą

³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1V-841 patvirtintas 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas.

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 patvirtintos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės.

reglamentuotas atskirai – projekto sutarties 1 priedo 9 skyriuje „Informavimas apie projektą“, kuriame nustatyta, kad projekto vykdytojas visuomenę apie įgyvendinamą projektą informuoja du kartus – „projekto įgyvendinimo pradžioje ir baigus įgyvendinti projektą“. Ši formuluočių reiškia, kad antrojo viešinimo veiksmo atlikimas teisiškai siejamas su jau įvykusių projekto įgyvendinimo užbaigimu, o ne su pačiu įgyvendinimu.

Byloje atkreiptas dėmesys, kad Aprašo 35.4 papunktyje įtvirtinta bendra projekto vykdytojo informavimo apie projektą pareiga – du kartus paskelbti straipsnius regioninėje arba vietinėje spaudoje, neapibrėžia, kokie veiksmai Aprašo 33.1 papunkčio prasme laikytini projekto veiklomis. Aprašo 35.4 ir 33.1 papunkčiai reglamentuoja skirtingus klausimus: pirmasis – informavimo apie projektą pareigą, antrasis – projekto veiklų įgyvendinimo trukmės skaičiavimą finansavimo mažinimo priemonės taikymo tikslais. Iš to, kad Aprašas nustato pareigą informuoti visuomenę, neišplaukia, jog šios informavimo pareigos įvykdymas teisiškai yra projekto veiklos dalis.

LVAT vertinimu, net ir tuo atveju, jei projekto veiklų grafike vartojamas terminas „viešinimas“ kitame dokumente galėtų būti interpretuojamas platesne prasme, esant projekto sutarties nuostatomis, kurios projekto veiklas apibrėžia siauriau ir viešinimo jį jas neįtraukia, pagal CK 6.193 straipsnio 1–2 dalyse įtvirtintas sutarčių aiškinimo taisyklės prioritetas turi būti teikiamas sutartinio dokumento tekstui ir šalių jame aiškiai išreikštai valiai. Priešingas aiškinimas reikštų, kad Aprašo 33.1 papunkčio pagrindu projekto vykdytojui taikoma finansinio pobūdžio priemonė būtų grindžiama ne projekto sutartyje, bet projekto atrankos dokumentuose pateiktu, kontekste daugiaprasmiu formulavimu – tokia praktika nesuderinama nei su teisinio aiškumo, nei su proporcingumo reikalavimais.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą Agentūros sprendimą.

2026 m. gegužės 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-428-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05491-2023-9

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

Dėl draudimo tas pačias išlaidas finansuoti du kartus

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjai pritaikyta paramos susigrąžinimo ir paramos sumažinimo sankcija, pagrįstumo ir teisėtumo. Ginčo sankcija pareiškėjai pritaikyta, nustačius, kad pareiškėja už paramos lėšas įsigijo techniką, kurios įsigijimas kartą jau buvo finansuotas kitam pareiškėjui išmokėtomis Europos Sąjungos lėšomis.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje, kuri panaikino ginčytą Agentūros sprendimą, nustačiusi, jog dvigubas tų pačių išlaidų finansavimas reiškia, kad tos pačios investicijos du kartus yra finansuojamos tam pačiam pareiškėjui. Pirmosios instancijos teismas atmetė Agentūros skundą, konstatavęs, jog atsakovas neįrodė, kad pareiškėja pažeidė įgyvendinimo taisykles⁵.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja nusipirko traktorių iš G. I. Patikrinimo metu apžiūrėjus traktorių nustatyta, kad G. I. traktorių buvo įsigijęs už pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama smulkiesiems ūkiams“ gautas paramos lėšas. Panevėžio apygardos teismo 2026 m. vasario 26 d. nutartimi baudžiamojoje byloje Nr. 1A-30-958/2026 G. I. pripažintas kaltu pagal BK 207 straipsnio 1 dalį ir BK 300 straipsnio 1 dalį (panaudodamas suklasotus dokumentus savo naudai gavo subsidiją iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų, tuo padarydamas turtingą žalą Europos Sąjungos bendrajam biudžetui ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui). Agentūra priėmė sprendimą, kuriuo G. I. taikė 100 proc. paramos susigrąžinimo sankciją. Šį sprendimą G. I. apskundė Regionų administraciniam teismui, kuris G. I. skundą atmetė. G. I. teismo sprendimą apskundė LVAT, byla dar neišnagrinėta.

⁵ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 3D-200 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ įgyvendinimo taisyklės.

Šioje byloje ginčytu sprendimu Agentūra konstatavo Reglamento Nr. 2018/1046⁶ 191 straipsnio 3 dalies bei Įgyvendinimo taisyklių 16.4 punkto pažeidimą ir pareiškėjai taikė išmokėtos paramos sumos susigrąžinimo ir paramos sumažinimo (neišmokama likusi paramos suma) sankciją.

LVAT pažymėjo, jog Reglamento Nr. 2018/1046 191 straipsnyje, be kita ko nustatyta, kad vienam veiksmui iš biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija vienam naudos gavėjui, išskyrus atvejus, kai atitinkamuose pagrindiniuose aktuose numatyta kitaip. Naudos gavėjui iš biudžeto per vienus finansinius metus gali būti skirta tik viena dotacija veiklai. Veiksmą skirtingi atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai gali kartu finansuoti pagal atskiras biudžeto eilutes. Pareiškėjas nedelsdamas informuoja leidimus suteikiančius pareigūnus apie kelias paraiškas ir kelias dotacijas, susijusias su tuo pačiu veiksmu arba ta pačia darbo programa. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos nefinansuojamos iš biudžeto du kartus. Įgyvendinimo taisyklių 16.4 punkte nustatyta, kad pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei <...> užtikrina, kad verslo planas, kuriam finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamas iš kitų Europos Sąjungos fondų ir kitų viešųjų lėšų.

LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad šiuo atveju bylos aplinkybės neįrodo, jog pareiškėja pažeidė Reglamento Nr. 2018/1046 191 straipsnio 3 dalies ir Įgyvendinimo taisyklių 16.4 punkto reikalavimus. Turi būti vertinamos ne pavienės aplinkybės (pavyzdžiui, pareiškėjos ir G. I. ryšys bei paramos viešinimo lipdukas ant traktoriaus), o jų visuma, ir išvados daromos iš byloje nustatytų faktinių aplinkybių visumos bei atsižvelgiant į tai, koks pažeidimas pareiškėjai inkriminuojamas. Šiuo atveju pareiškėjai ginčytame sprendime nebuvo inkriminuojamas dirbtinai sukurtų sąlygų pažeidimas.

LVAT atmetė Agentūros apeliacinį skundą.

2026 m. gegužės 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-828-1047/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00900-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl administracinio akto, kuriuo pradedamas rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas, teisminės kontrolės

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas nurodė, jog pareiškėjo ginčijamas įsakymas, kuriuo pradedamas rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas, yra tarpinis procedūrinis sprendimas ir negali būti ginčo administraciniame teisme dalyku, todėl teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kaip nenagrinėtiną ABTĮ nustatyta tvarka.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirąjį skundą, nurodė, kad pareiškėjas prašė panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą „Dėl žemės sklypų (duomenys neskelbtini), formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo organizavimo“. Pareiškėjas skunde, be kita ko, teigė, kad įsakymu organizuojamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas apima ginčo valstybinės žemės juostą, kuri yra faktiškai (jo) naudojama kaip įvažiavimas, o atsakovas procedūrą nukreipė taip, kad ginčo žemės juosta galėtų būti formuojama ir galimai prijungiama tretiesiems suinteresuotiems asmenims.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog pirmosios instancijos teismas rėmėsi LVAT praktika dėl įsakymo, kuriuo inicijuojamas žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas, apskundimo negalimumo, tačiau paminėtas skundžiamoje nutartyje išaiškinimas reikšmingas ir taikytinas ginčams, kuriuose faktinės aplinkybės yra identiškos ar itin panašios į aptartas minėtose bylose, ko šiuo atveju nebuvo. Teisėjų kolegija akcentavo, kad tais atvejais, kai administracinis aktas, kuriuo pradedamas rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas, yra iš esmės ydingas (pvz., priimtas nekompetentingo subjekto, procedūra pradėta nesant atitinkamo prašymo ir pan.), visais atvejais nėra galima teigti, jog toks aktas nedaro įtakos suinteresuoto asmens teisiniam statusui.

⁶ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.

Teisėjų kolegija nurodė, jog pareiškėjas skunde iš esmės teigia, kad ginčo įsakymas priimtas nesant tam pagrindo, t. y. netinkamai įvertinus jo prašymą, taip pat be pagrindo į projekto rengimą įtraukus žemės sklypą (duomenys neskelbtini), dėl to, jog valstybinė žemė, įsiterpusi tarp žemės sklypų (duomenys neskelbtini), kurioje yra įvažiavimas ir praėjimo takas į jo sklypą, nėra įsiterpęs žemės plotas Žemės įstatymo 2 straipsnio 2 dalies prasme. Šiuo atveju, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo manyti, kad, išnagrinėjęs tokį skundą, teismas asmens teisių apginti negalėtų, o pats tokios bylos procesas būtų iš esmės beprasmiškas.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, dėl ko skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2026 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-865-624/2026

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00243-2026-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl teismo sprendimo, kai Ryšių reguliavimo tarnyba veikia kaip vartojimo ginčų nagrinėjanti institucija

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos (toliau – RRT) nutarimą „Dėl ginčo tarp D. B. ir UAB „TELE2“ nagrinėjimo“ (toliau – Nutarimas) ir perduoti skundą nagrinėti pagal teismo sprendimą ir / ar atsakingoms institucijoms tyrimui.

Regionų administracinis teismas nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka (33 str. 2 d. 1 p.). Teismas pažymėjo, jog pačiame Nutarime nurodyta, kad pareiškėjui nesutinkant su juo, pareiškėjas per 30 dienų nuo Nutarimo priėmimo dienos turi kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą su ieškiniu dėl ginčo nagrinėjimo iš esmės.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, nurodė, jog Elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad iškilus galutinio paslaugų gavėjo ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjo ginčui, galutinis paslaugų gavėjas turi teisę kreiptis į RRT, kad ši jo ginčą su elektroninių ryšių paslaugų teikėju išnagrinėtų ne teismo tvarka. Galutinis paslaugų gavėjas taip pat turi teisę kreiptis tiesiogiai į teismą. Pagal ERĮ 41 straipsnio 5 dalį vartotojų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ginčai nagrinėjami Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Tačiau pagal ERĮ to paties straipsnio 6 dalį Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimai, priimti išnagrinėjus galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ginčus, įsigalioja ir yra privalomi vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 kalendorinių dienų nuo Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo dienos nepareiškia ieškiniu bendrosios kompetencijos teisme CPK nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po RRT sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo netaikomas RRT sprendimo apskundimu. Pagal to paties straipsnio 7 dalį įsigaliojęs RRT sprendimas yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas CPK nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 5 metus nuo jo priėmimo dienos. Teisėjų kolegija, įvertinusi nurodytą teisinį reguliavimą bei RRT Nutarimą, sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad pareiškėjo skundas nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme CPK nustatyta tvarka.

Apibendrinama tai, kas nustatyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, todėl atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2026 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-754-968/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00088-2026-9

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Teismo nuobaudos

Dėl procesinių pasekmių proceso šaliai nesumokėjus už jos prašymu paskirtą ekspertizę

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo 2026 m. sausio 28 d. nutarties, kuria pareiškėjui – uždarajai akcinei bendrovei – skirta 300 Eur bauda už be pateisinančių priežasčių neįvykdytą teismo įpareigojimą sumokėti už ekspertizės atlikimą, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, nustatė, jog pareiškėjas bylos nagrinėjimo metu pareiškė prašymą atlikti ekspertizę, todėl teismas 2025 m. gruodžio 18 d. nutartimi, be kita ko, paskyrė byloje ekspertizę, įpareigojo pareiškėją iki 2025 m. gruodžio 30 d. įskaitytinai sumokėti 950 Eur sumą už ekspertizės atlikimą į Regionų administracinio teismo sąskaitą ir sustabdė šios bylos nagrinėjimą iki ekspertizės bus atlikta. Pareiškėjas minėto įpareigojimo neįvykdė, 2025 m. gruodžio 23 d. pateikė atskirąjį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2025 m. gruodžio 18 d. nutarties panaikinimo ir, be kita ko, prašė atnaujinti bylos nagrinėjimą, pasinaikinti 2025 m. gruodžio 18 d. nutartį bei iš naujo išspręsti klausimą dėl eksperto byloje paskyrimo, t. y. ekspertizę pavesti atlikti dr. J. V. Regionų administracinis teismas 2025 m. gruodžio 29 d. nutartimi pareiškėjo atskirąjį skundą atsisakė priimti, nustatęs, kad nutarties dalis dėl ekspertizės skyrimo atskiruojų skundu negali būti skundžiama. Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 29 d. pateikė prašymą dėl paskirtojo eksperto nušalinimo ir prašė pavesti ekspertizę atlikti dr. J. V., sustabdyti įpareigojimą pareiškėjui sumokėti į teismo depozitinę sąskaitą už ekspertizės atlikimą 950 Eur iki bus išnagrinėtas šis prašymas. Regionų administracinis teismas 2026 m. sausio 6 d. nutartimi atmetė pareiškėjo prašymą dėl eksperto nušalinimo nenustatęs ABTĮ 44 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų pagrindų ekspertui nušalinti bei kitokių aplinkybių, kurios keltų abejonių eksperto nešališkumu arba jo suinteresuotumu bylos baigtimi. Regionų administracinis teismas 2026 m. sausio 15 d. nutartimi nustatė naują terminą – iki 2026 m. sausio 23 d. įskaitytinai – pareiškėjui sumokėti 950 Eur sumą už ekspertizės atlikimą. Pareiškėjas neįvykdė minėto įpareigojimo, todėl skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartimi jam paskirta bauda.

LVAT teisėjų kolegija, remdamasi jau suformuota LVAT praktika dėl baudų skyrimo, pirmiausia pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismo 2025 m. gegužės 18 d. nutartimi byloje ekspertizė buvo paskirta pareiškėjo prašymu, tačiau pareiškėjui per teismo nustatytą terminą du kartus neįvykdžius konkretaus teisėjo (teismo) reikalavimo, susijusio su bylos nagrinėjimu – t. y. nesumokėjus už ekspertizės atlikimą, administracinės bylos medžiaga su nutartimi ekspertizei atlikti negalėjo būti pateikta ekspertui. Teisėjų kolegijos vertinimu, vien ta aplinkybė, kad pareiškėjas reiškė abejones dėl eksperto šališkumo, savaime nesudaro faktinio pagrindo spręsti, kad jis nebepalaikė ekspertizės byloje skyrimo pagrindo. Ir nors byloje nėra duomenų apie tai, kad pirmosios instancijos teismas įspėjo ir informavo pareiškėją apie teismo įpareigojimo nevykdymo teises pasekmes, tačiau pareiškėjas yra atstovaujamas atstovo advokato, kuriam, kaip tokia profesine veikla besiverčiančiam asmeniui, yra keliami didesni atidumo ir rūpestingumo reikalavimai ir jis turėjo numanyti, kad neįvykdžius teismo reikalavimo, gali kilti neigiamos teisinės pasekmės.

LVAT nurodė, jog šiuo atveju svarbu tai, kad ekspertizė buvo paskirta pareiškėjo prašymu ir byloje nėra duomenų, kad pirmosios instancijos teismui ši ekspertizė būtų būtina bylai išnagrinėti. ABTĮ 102 straipsnyje nustatyta, kad bylos nagrinėjimas atnaujinamas pašalinus aplinkybes ar išnykus aplinkybėms, dėl kurių jis buvo sustabdytas, proceso dalyvių pareiškimu ar teismo iniciatyva. Teisėjų kolegija, įvertinusi minėtą teisinį reguliavimą ir susiklosčiusias bylos aplinkybes, kai nebuvo nustatytas pareiškėjo nesąžiningas naudojimas savo procesinėmis teisėmis ar piktnaudžiavimas jomis kaip numatyta ABTĮ 11 straipsnio 2 dalyje, taip pat nenustatyti pareiškėjo veiksmai, kurie daro procesą negalimu, laikėsi nuostatos, jog teismui nustačius aplinkybę, kad proceso šalis iš anksto nesumokėjo sumų, išmokėtinų liudytojams, specialistams, ekspertams ir ekspertų organizacijoms, atsiranda procesinė galimybė atnaujinti bylą ir ją nagrinėti pagal ABTĮ nustatytas bendrąsias taisykles, o esant poreikiui skirti ekspertizę teismo iniciatyva, vėliau sumų, išmokėtinų ekspertams, klausimą išspręsti ABTĮ 39 straipsnio nustatyta tvarka.

LVAT vertinimu, byloje aptartas teisinis reguliavimas bei nustatytos faktinės aplinkybės suponuoja išvadą, kad šiuo atveju baudos paskyrimas neįmokėjus už ekspertizės atlikimą vertintinas kaip nepagrįsta ir perteklinė procesinė teisinė priemonė.

Apibendrinama išdėstytus motyvus teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas neteisingai aiškino ir taikė proceso teisės normas, todėl atskirasis skundas tenkintas, o pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta.

2026 m. gegužės 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-796-822/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05275-2024-0

Procesinio sprendimo kategorija 46

[Prieiga internete](#)

Bylinėjimosi išlaidos

Dėl bylinėjimosi išlaidų nepriteisimo pareiškėjai nepasinaudojus teise atsisakyti skundo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas atmetė pareiškėjos prašymą priteisti bylinėjimosi išlaidas, pareiškėjai neatsisakius skundo, kai atsakovas patenkino pareiškėjos skunde keliamus reikalavimus.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad atsakovas išnagrinėjo pareiškėjos prašymą ir dėl jo priėmė sprendimą, todėl pareiškėjos reikalavimas buvo įvykdytas, byloje neliko ginčo objekto, taigi neliko ir prielaidų ginti pareiškėjos pažeistas teises. Atmetęs pareiškėjos skundą, pirmosios instancijos teismas atmetė ir pareiškėjos prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo.

ABTĮ 40 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, jog pareiškėjo teisė reikalauti išlaidų atlyginimo išlieka ir tuo atveju, kai pareiškėjas atsisako skundo (prašymo, pareiškimo) dėl to, kad atsakovas geruoju patenkina jo reikalavimą padavus skundą (prašymą, pareiškimą) teismui.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjos apeliacinį skundą, nustatė, kad pareiškėja nepasinaudojo ABTĮ nustatyta teise atsisakyti skundo, nors skundo reikalavimas atsakovo buvo patenkintas geruoju. Pareiškėja turėjo procesinę teisę atsisakyti skundo ir įgyti teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, tačiau tokia teise nepasinaudojo. Šiuo atveju pareiškėja skundo neatsisakė, todėl teismas, atmetęs pareiškėjos skundą, pagrįstai nepriteisė bylinėjimosi išlaidų.

2026 m. gegužės 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-275-968/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02941-2024-7

Procesinio sprendimo kategorija 57.3

[Prieiga internete](#)

Dėl atvejo, kuomet nelaikoma, jog atsakovas patenkino geruoju pareiškėjo reikalavimą

Apžvelgiamos bylos atskirojo skundo dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria pareiškėjui iš atsakovo priteistos 623 Eur bylinėjimosi išlaidos, konstatavus, jog atsakovas geruoju patenkino pareiškėjo reikalavimą jam kreipusis į teismą, pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas, priėmęs pareiškėjo skundo atsisakymą ir nutraukęs bylą ABTĮ 103 straipsnio 4 punkte nustatytu pagrindu, tenkino pareiškėjo prašymą priteisti iš atsakovo bylinėjimosi išlaidas, nes sprendė, kad atsakovo veiksmai (kreipimasis į teismą dėl praleisto įstatymų nustatyto termino atnaujinimo dėl E. M. palikimo priėmimo nepilnamečių vaikų vardu) reiškia pareiškėjo pareikšto skundo patenkinimą geruoju po kreipimosi į teismą dienos, todėl pareiškėjas įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (ABTĮ 40 str. 2 d.).

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjas nesutiko ir prašė panaikinti atsakovo atsakymą, kuriame nurodyta, kad atsakovas į teismą kreipsis ne dabar, o vėliau, jei nepilnamečių atstovai nevykdys savo pareigų. Faktinės aplinkybės patvirtina, kad atsakovas atliko pareiškėjo prašytus veiksmus savo suplanuotais ir atsakyme nurodytais terminais, o ne dėl to, jog pareiškėjas su skundu kreipėsi į teismą. Dėl šių priežasčių pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, kad pareiškėjas įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

LVAT teisėjų kolegija pakeitė ginčytos pirmosios instancijos teismo nutarties dalį, nurodydama, kad pareiškėjo prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidas netenkinamas.

2026 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-833-1047/2026

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00723-2024-7

Procesinio sprendimo kategorija 53.4

[Prieiga internete](#)